

Heidi Mononen
Elina Suhonen

Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulu tutkinto
Sairaanhoitaja (AMK), diakoninen hoitotyö
Opinnäytetyö, 2023

DIGITAALINEN ZEKKI-PALVELU NUORTEN HYVINVOINTITIEDON TUOTTAJANA KUN- NISSA JA SEURAKUNNISSA

TIIVISTELMÄ

Mononen Heidi ja Suhonen Elina

Digitaalinen Zekki-palvelu nuorten hyvinvointitiedon tuottajana kunnissa ja seurakunnissa

40 sivua, 3 liitettä

Kevät 2023

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulu tutkinto

Sairaanhoitaja (AMK), diakoninen hoitotyö

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kerätä tutkimustietoa nuorten hyvinvoinnista saadun tiedon ominaisuuksista, laadusta, käyttötarkoituksista, tiedonkeruun välineistä ja aukoista. Lisäksi selvitettiin digitaalisen Zekki-palvelun mahdollisuuksia tuottaa tietoa nuorten hyvinvoinnista. Tutkimuksen tavoitteena oli kartoittaa haastateltavien tämänhetkistä tiedonsaantia nuorten hyvinvoinnista ja ajatuksia digitaalisen Zekki-palvelun soveltuvuudesta tiedonkeruuvälineenä.

Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena, ja siinä hyödynnettiin strukturoitua haastattelua aineistonkeruumenetelmänä. Tutkimusaineisto kerättiin haastattelemalla kolmea eri kunnassa toimivaa hyvinvointikoordinaattoria ja kahta eri seurakunnassa työskentelevää kirkon nuorisodiakonia. Tutkimustuloksia tarkasteltiin kokonaisuuksina, ja tarkoituksena oli koota informatiivinen tiivistelmä haastatteluaineistojen pohjalta.

Tutkimuksen tuloksista selvisi erilaisia keinoja saada tietoa nuorten hyvinvoinnista, joista suurimpina nousivat esiin kouluterveyskysely sekä moniammatillinen yhteistyö eri tahojen välillä. Moniammatillisesti kerätty tieto oli ajankohtaista ja kattoi pinnalla olevia ilmiöitä nuorten hyvinvoinnista. Tulokset osoittivat, että ajantasaista tietoa nuorista saatiin valtakunnallisista kyselyistä liian vähän, koska ne peilasivat menneeseen aikaan. Valtakunnalliset kyselyt eivät pysyneet tarpeeksi hyvin mukana nuorten hyvinvointiin liittyvissä muutoksissa.

Tuloksista saatiin ideoita Zekki-palvelun hyödyntämismahdollisuuksista kunnissa ja seurakunnissa. Tulosten perusteella digitaalinen Zekki-palvelu sopisi nuoren kokonaisvaltaisen tilanteen ja palveluntarpeen arviointiin, koska digitaalisen Zekki-palvelun alkukartoituksen avulla saataisiin selvitettyä todellisia syitä nuoren voinnille. Tuloksista nousi myös esille tiedonsaannin tärkeys rippikoulussa, missä voi olla vaikeaa saada tietoa nuorten hyvinvoinnista rippikoulun lyhyen keston takia. Ulkopuolelle jäävät nuoret olisi mahdollista saavuttaa paremmin digitaalisen Zekki-palvelun avulla, koska se on jatkuvasti saatavilla verkossa.

Asiasanat: diakonia, hyvinvointikertomukset, kunta, nuoret, tiedonsaanti

ABSTRACT

Mononen Heidi and Suhonen Elina

The digital Zekki service as a producer of youth welfare information in municipalities and parishes

40 pages, 3 appendices

Spring, 2023

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor's Degree Programme in Health Care, Diaconal Nursing

Bachelor's Degree in Health Care

The purpose of this thesis was to gather research data on the characteristics, quality, intended use, and data collection tools of youth welfare while revealing potential knowledge gaps. Additionally, the possible use of the digital Zekki as a potential source of youth welfare information was studied. The goal of this thesis was to gather information about the interviewees' current access to youth welfare information and their thoughts on the sustainability of the Zekki service as a data collection tool.

The thesis was a qualitative study and a semi-structured interview was used as the method of data collection. The research material was collected by interviewing three welfare coordinators working in different municipalities and two church youth deacons working in different congregations. The research results were examined as a whole, and the purpose was to compile an informative summary based on the interview materials that were collected.

The results revealed different ways to obtain information about the welfare of young people. According to the study, the best methods were the School Health Questionnaire and multi-professional cooperation between different parties. The multi-professionally collected information was up to date and covered phenomena related to the welfare of young people. The results proved that too little up-to-date information about young people was obtained from national surveys, because they tend to mirror the past. National surveys did not keep up well enough with the changes related to the welfare of youth.

The research results showed new ways of how the Zekki service could be used in municipalities and parishes. Based on the research results, the Zekki service would be a suitable tool for assessing a young person's overall situation and their need of service. With the help of the initial mapping of the Zekki service, the real reasons for the young person's welfare problems could be found. The results also highlighted the importance of obtaining information during a confirmation camp, where it can be difficult to get information about the welfare of youth due to its short duration. With the help of Zekki service, it is possible to reach the youth who are left out, because it is continuously available online.

Keywords: deacons, welfare reports, municipalities, young adults, access to information

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 NUORTEN HYVINVOINTI	5
2.1 Nuorten hyvinvoinnin ulottuvuudet	5
2.2 Nuorten hyvinvoinnin mittaaminen Digitaalisen Zekki-palvelun avulla ..	6
2.3 Nuorten hyvinvoinnin tukeminen	7
3 KUNNAN HYVINVOINTITYÖ.....	8
3.1 Hyvinvointikertomus	8
3.2 Hyvinvointikoordinaattori	9
3.3 Nuorten hyvinvointityö.....	10
4 KIRKON NUORISODIAKONIA	11
4.1 Kirkon nuorisodiakonian tausta	11
4.2 Kirkon nuorisodiakoni.....	12
4.3 Kirkon erityisnuorisotyön muodot	13
5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA YHTEISTYÖKUMPPANI	15
6 TUTKIMUSMENETELMÄ, TUTKIMUSYMPÄRISTÖ, AINEISTON KERUU JA ANALYSOINTI	15
6.1 Tutkimusmenetelmä.....	15
6.2 Tutkimusympäristö	17
6.3 Aineiston keruu	18
6.4 Aineiston analysointi	19
7 TULOKSET	22
7.1 Tiedonsaannin lähteet.....	22
7.2 Tiedon laatu ja ajantasaisuus.....	23
7.3 Tiedon aukot ja haasteet.....	25
7.4 Digitaalisen Zekki-palvelun hyödyntämismahdollisuudet	25
8 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	27

9 POHDINTA	30
9.1 Tavoitteiden toteutuminen.....	30
9.2 Johtopäätökset.....	31
9.3 Ammatillinen kehittyminen sairaanhoitaja-diakonissana	33
9.4 Jatkotutkimusaiheet	34
LÄHTEET.....	36
LIITE 1 Saatekirje	41
LIITE 2 Suostumuslomake	42
LIITE 3 Haastattelukysymykset.....	43

1 JOHDANTO

Nuorten hyvinvoinnin tilasta kerätään vuosittain tilastotietoa eri kunnissa ja hyvinvointialueilla. Tilastotiedon avulla voidaan tarkastella nuorten hyvinvoinnin ja terveyden muutoksiin vaikuttavia tekijöitä, eri ryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja sekä palveluiden toimivuutta ja niiden taitoa vastata nuorten tarpeisiin. Tilastotietoa voidaan hyödyntää nuorille suunnattujen palveluiden kehittämisessä. (Karvonen ym., 2018, s. 241—242.)

Nuorille suunnattujen palveluiden kehittämisen tarve on kasvanut. Nuoret ovat tyytymättömiä tarjolla oleviin palveluihin, koska ne eivät ole helposti saavutettavissa tai nuoren omaan tarpeeseen sopivia. (Karvonen, ym., 2018, s. 241—242.) Nuoret ovat myös vanhempaa väestöryhmää tietämättömpiä tarjolla olevista palveluista. Nuoret eivät saa tietoa palveluista arjessaan tai digitaalisessa ympäristössä, vaikka nuoret hallitsevat sosiaalisen median ja Internetin käytön paremmin kuin vanhempi väestö. (Aaltonen & Berg, 2015, s. 50.) Lisäksi nuoret toivovat, että palvelut olisivat tavoitettavissa yhdestä paikasta, eikä sovelluksia tarvitsisi ladata useampaa erilaista. (Pelastakaa lapset, i.a.)

Opinnäytetyömme tarkoitus oli selvittää nuorten hyvinvoinnista kerättyä tietoa sekä digitaalisen Zekki-palvelun lisäarvoa hyvinvointikoordinaattoreiden ja kirkon nuorisodiakonien työssä. Tavoitteena oli tuottaa nuorten hyvinvointiin perustuvaa tutkimustietoa, jonka avulla voidaan kehittää digitaalista Zekki-palvelua. Digitaalista Zekki-palvelua voidaan hyödyntää nuorten hyvinvoinnin alkukartoittamisessa sosiaali- ja terveysalojen palveluissa (Zekki.fi, i.a). Opinnäytetyömme yhteistyökumppani oli Diak-Hankkeiden kehittänyt Zekki-palvelu sekä Nuorten digitaaliset tukipalvelut 3X10D -hankkeen projektipäällikkö ja kehittäjä. Digitaalista Zekki-palvelua on kehitetty nuorten haastatteluaineistojen, tukipalveluammattilaisten näkemysten ja yhteiskehittämisen ideointipajojen avulla (Paananen, ym., 2021).

2 NUORTEN HYVINVOINTI

2.1 Nuorten hyvinvoinnin ulottuvuudet

Erik Allardtin (1976) hyvinvointiteorian mukaan hyvinvoinnin ulottuvuudet ovat 'having' eli elintaso, 'loving' eli sosiaaliset suhteet ja 'being' eli itsensä toteuttaminen. Allardtin teoriasta voidaan poimia osatekijöitä, joista nuorten hyvinvointi koostuu. 'Having' -osatekijät voivat olla nuorilla esimerkiksi asumisolot, koulutus, taloudelliset resurssit ja terveys. 'Loving' -osatekijöihin voivat kuulua esimerkiksi nuoren suhde omaan perheeseen, sukuun ja ystäviin sekä yhteisöön, jossa nuori elää. 'Being' -osatekijöihin sisältyvät esimerkiksi vapaa-ajan toiminnan mahdollisuudet ja omaan elämään vaikuttamisen mahdollisuudet. (Kestilä, ym., 2018, s. 121.)

Nuoren hyvinvoinnin toteutuminen on riippuvainen hyvinvoinnin ulottuvuuksien sekä ulottuvuuksiin sisältyvien osatekijöiden välisten yhteyksien tasapainosta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yhden osatekijän korostuminen heikentää toista ja sillä voi olla kielteinen vaikutus hyvinvointiin. (Helne & Hirvilammi, 2021, s. 295.) Hyvinvoinnin ulottuvuuksien osatekijöiden riippuvuus toisistaan nuoruudessa on aikuisikään verrattuna erilaista. Eri elämäntekijöitä käsiteltävien tutkimusten mukaan nuoruuden hyvinvoinnin ulottuvuuksien osatekijät kuitenkin vaikuttavat myös ihmisen myöhempään koettuun hyvinvointiin. (Kestilä, ym., 2018, s. 121.)

Nuoruusiässä 'having' -osatekijöiden tasapainoon, kuten koulutukseen, voivat vaikuttaa 'loving' -ulottuvuuden osatekijät. Nuori on emotionaalisesti ja taloudellisesti riippuvainen perheestään, eli vanhempien elämänvalinnoilla ja -tyylillä on vaikutusta nuoren elämään ja hyvinvointiin. Vanhempien heikko sosioekonominen asema ja koulutustausta vaikuttaa esimerkiksi nuoren koulumenestykseen ja sitä kautta nuoren myöhempään taloudellisiin resursseihin aikuiselämässä. Koulussa ilmenevät haasteet nuorella vaikuttavat myös muihin hyvinvoinnin ulottuvuuksien osatekijöihin, kuten koettuun terveyteen. Huono koulumenestyminen

voi aiheuttaa nuorella häpeää ja ahdistusta, jotka voivat ilmetä myöhemmin mielenterveyden haasteina. (Kestilä, ym., 2018, s. 130—131.)

Perheen taloudellisilla resursseilla voi olla vaikutusta nuoren 'being' -ulottuvuuteen eli itsensä toteuttamiseen. Perheen taloudelliset resurssit ja vanhempien emotionaalinen tuki voivat vaikuttaa nuoren harrastusmahdollisuuksiin. Heikot harrastusmahdollisuudet ovat yhteydessä nuoren koettuun terveyteen ja sitä kautta muihin hyvinvoinnin ongelmiin. (Kestilä, ym., 2018, s. 122—124.)

2.2 Nuorten hyvinvoinnin mittaaminen Digitaalisen Zekki-palvelun avulla

Hyvinvoinnin mittaaminen voidaan jakaa objektiiviseen ja subjektiiviseen mittaamiseen. Hyvinvointitutkimuksen yksi keskeisimmistä kysymyksistä onkin, tulisiko hyvinvointia mitata kohteesta riippumattomien asioiden (objektiivisesti) tai kohteen omien kokemusten (subjektiivisesti) pohjalta. Erik Allardt (1976) mukaan objektiivisten asioiden tarkasteleminen hyvinvointitutkimuksessa ei yksinään riitä. Allardtista yksilön subjektiiviset kokemukset täydentävät hyvinvointitutkimusta. (Saarelainen, ym., 2022, s.30.)

Nuorten hyvinvointia mitattaessa on tärkeä kiinnittää huomiota hyvinvoinnin eri ulottuvuuksiin (Helne & Hirvilammi, 2021, s. 292). Hyvinvoinnin ulottuvuuksiin perustuen voidaan kerätä tietoa nuorista kyselyin, tilastoin ja rekisterein. Hyvinvoinnin ulottuvuuksia sovelletaan myös Pohjoismaisessa hyvinvointitutkimuksessa. Esimerkiksi kouluterveyskyselyissä on jaoteltuna eri hyvinvoinnin ulottuvuuksia, joiden avulla saadaan monipuolista tietoa nuorten koetusta hyvinvoinnista. (Kestilä ym., 2018, s. 174.)

Digitaalisen Zekki-palvelun Zekki-testiä voidaan hyödyntää nuorten hyvinvoinnin mittaamisessa. Se on suunnattu 15—25-vuotiaille nuorille ja se kannustaa nuoria pohtimaan omaa hyvinvointiaan. Zekki-testi perustuu 3X10D-elämäntilannemittariin, ja testissä nuori vastaa 10 eri elämän osa-alueisiin liittyviin kysymyksiin. Itsearviointin vastaukset antavat yhteenvedon nuoren elämäntilanteesta. Zekki-testin tulokset muodostavat käsityksen nuoren tarpeista sekä nostavat esille

nuoren voimavarat ja toiveet. Hyvinvoinnin mittaamisen avulla palveluihin ohjaaminen helpottuu. (Zekki.fi, i.a.) Zekki ohjaa nuorta vastausten perusteilla sopiviin matalan kynnyksen palveluihin, jotka ovat paikkakuntaakohtaisia palveluita ja järjestöjen tarjoamia digitaalisia palveluita (Innokylä, i.a.).

Nuorten kanssa työskentelevien ammattilaisten voi olla vaikea hahmottaa nuoren tilannetta kokonaisvaltaisesti, kun nuoren ongelmat kasaantuvat samaan aikaan elämän eri osa-alueilla. Nuoresta voi olla turhauttavaa kertoa elämänhaasteistaan useammalle eri ammattilaiselle, ja asioiminen eri palvelussa voi olla uuvuttavaa nuorelle. (Paananen, ym., 2021.) Digitaalisen Zekki-palvelun Zekki-testi sopii työkaluksi nuorten kanssa työskenteleville ammattilaisille (Zekki.fi, i.a.). Nuori voi halutessaan ottaa 3X10D-elämäntilannemittarin vastaukset osaksi alkukartoitusta siirtyessään palveluun (Innokylä, i.a.).

2.3 Nuorten hyvinvoinnin tukeminen

Nuoret tarvitsevat vielä aikuisen läsnäoloa ja huolenpitoa, vaikka he ovat matkalla kovaa vauhtia kohti aikuisuutta ja itsenäistymistä. Nuoren hyvinvointi on yhteydessä perheen sosiaalisiin ja taloudellisiin resursseihin. Vanhempien riittävä toimeentulo ja yhteinen aika nuoren kanssa edistävät nuoren hyvinvointia ja terveyttä. (Pensola & Martikainen, 2003; Kestilä, ym. 2009.) Vanhempien läsnäolo on nuorelle tärkeää, koska heidän kanssaan nuori saa turvallisesti opetella ihmissuhdetaitoja. Nuorelle on tärkeää kokea tulevansa nähdyksi ja kuulluksi, vaikka murrosiässä nuori vaikuttaisikin siltä, ettei vanhempien kanssa oleskelu kiinnostaa. Nuori kuitenkin kaipaa henkilöä, jolle purkaa tunteitaan ja jolta kysellä mieltä painavia asioita. Jos vanhemmat ovat paljon poissa, nuori saattaa hakeutua pois kotoa tai virtuaalimaailmaan. (Eriksson & Tuuva-Hongisto, 2021, s. 20.)

Osallisuuden kokemus ehkäisee syrjäytymistä ja vähentää riskejä sairastua esimerkiksi mielenterveyden häiriöihin. Osallisuuden kokemuksella on merkittävä vaikutus hyvinvointiin, jonka vuoksi nuoren osallisuutta koulussa, työelämässä ja vapaa-ajan vietossa on tärkeä tukea. Mahdollisuus vaikuttaa omaan elämään ja yhteiskuntaan tukevat nuoren hyvinvointia. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2010,

s. 18—21.) Esimerkiksi digitaalinen ympäristö ja sosiaalinen media tarjoavat matalan kynnyksen väyliä nuorille osallistua ajankohtaiseen keskusteluun (Valtioneuvosto, 2019, s. 43—44).

Peruspalveluiden, sosiaali-, terveys- ja kirkon nuorisotyön palveluiden yhtenäisyys tukevat nuorten hyvinvointia, lisäävät turvallisuuden tunnetta ja rakentavat nuorelle uskoa itsenäiseen selviytymiseen. Työntekijän muuttumattomuus mahdollistaa luottamuksellisemman ja myönteisemmän asiakassuhteen edistäen siten nuoren hyvinvointia. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2010, s. 18—21.) Digitaalisessa ympäristössä olevat palvelut voivat toimia ensimmäisenä yhteydenoton paikkana, kun nuorella herää huoli omasta hyvinvoinnistaan. Esimerkiksi erilaiset anonyymit chat-kanavat helpottavat yhteydenottoa oman paikkakunnan palveluihin, ja nuori saa mahdollisuuden pohtia ammattilaisen kanssa omaa tilannettaan. (Eriksson & Tuuva-Hongisto, 2021, s. 20.)

3 KUNNAN HYVINVOINTITYÖ

3.1 Hyvinvointikertomus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä kunnissa ja hyvinvointialueilla säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen lain ensimmäisen luvun kuudennessa pykälässä. Hyvinvointityön suunnittelu ja siitä raportointi sisältyvät tähän lakipykälään. Laki määrää, että kunnan tulee toimittaa hyvinvointikertomus sekä sen suunnitelma hyvinvointialueelle, ja lisäksi julkaista se julkisesti verkossa. (L 612/2021.)

Hyvinvointikertomus sisältää tietoa hyvinvoinnista ja terveydestä kunnassa sekä kuvauksen siitä, kuinka niitä edistetään. Hyvinvointityöllä tarkoitetaan hyvinvointikertomuksen ja sen suunnitelman valmistelua. Hyvinvointikertomuksesta vastaa kunta ja se tehdään joka valtuustokauden aikana kerran, eli neljän vuoden välein.

Hyvinvointikertomuksesta vastuussa on yleensä kunnan hyvinvointiryhmä tai jokin muu monialainen työryhmä. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, i.a. -a.)

Hyvinvointityön tärkeimmät osat ovat hyvinvointikertomus, jossa kuvataan kunnan hyvinvoinnin nykyistä tilannetta ja hyvinvointisuunnitelma, jossa ilmoitetaan kunnan tavoitteet ja tarpeelliset toimenpiteet hyvinvoinnin edistämiseksi. Työhön sisältyy myös jokavuotista suunnittelua, jonka tavoitteena on tarkentaa tavoitteita ja toimenpiteitä, talouden ja toiminnan arviointia sekä esittää valtuustolle vuosittaisia raportteja. Siihen voi sisältyä myös muita suunnitelmia, jotka tukevat hyvinvointia. Hyvinvointikertomus on tarkka kuvaus kunnan toteuttamasta hyvinvointipolitiikasta, käytetyistä resursseista ja yhteistyöstä hyvinvointialueen kanssa. Se on läpileikkaus väestön hyvinvoinnista, ja tuo esiin eri väestöryhmien välisiä terveyseroja. Hyvinvointikertomuksen avulla voidaan seurata väestön hyvinvointiin vaikuttavien asioiden muutoksia sekä kunnan palvelujärjestelmien toimivuutta ja kykyä vastata väestön hyvinvointitarpeisiin. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, i.a. -a.)

3.2 Hyvinvointikoordinaattori

Vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on kunnilla ja hyvinvointialueilla. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnan tulee nimetä vastuutahot tai henkilöt hyvinvoinnin edistämiseksi ja ottaa kunnan strategisessa suunnittelussa huomioon sen tavoitteet ja määrittellä siihen liittyvät toimenpiteet. Kunnan määrittelemä vastuutaho valmistaa hyvinvointikertomuksen sekä hyvinvointisuunnitelma neljän vuoden välein, valtuustokauden vaihtuessa. (Sosiaali- ja terveysministeriö, i.a.)

Hyvinvointikoordinaattori tekee yhteistyötä kunnan eri sektoreiden sekä alueellisten toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, i.a. -b). Esimerkiksi Espoon kaupungin hyvinvointikoordinaattorit ovat laatineet lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman vuosille 2022—2025, jonka valmistelussa he ovat hyödyntäneet kokemusasiantuntijoita ja nuorisovaltuustoa (Espoon kaupunki, i.a.). Joissain kunnissa hyvinvointikoordinaattori on sijoitettu kunnan keskushallintoon, millä edistetään monialainen hyvinvoinnin

edistäminen sekä sen kytkeytyminen kunnan eri sektoreiden työhön. Lisäksi hyvinvointikoordinaattori voi olla pienempien kuntien yhteinen koordinaattori. (Terveiden ja hyvinvoinninlaitos, i.a. -b.) Hyvinvointistrategiaa kunnissa kehittää yleensä kunnan johtoryhmä, johon kuuluu kuntajohtaja, toimialajohtaja sekä kunnan hyvinvointikoordinaattori. Näin kunnan strategiatyötä voidaan tehdä kunnan ylimmän johdon tietoperustaan ja käsityksiin peilaten. (Syväjärvi & Leinonen, 2020, s. 58.)

Hyvinvointialueilla on yhteistyösopimus, jonka mukaan kunnissa tulee olla hyvinvointia ja terveyttä edistävä hyvinvointityöryhmä tai hyvinvointikoordinaattori (L 612/2021). Hyvinvointikoordinaattorin työtehtäviin kuuluu hyvinvoinnin edistäminen osana kunnan strategiaa, kaupungin johtoryhmälle raportoiminen hyvinvointitilanteesta, hyvinvointitiedon sekä -kertomuksen koordinoiminen (Terveiden ja hyvinvoinninlaitos, i.a. -b). Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnille asetetaan erilaisia tavoitteita. Tavoitteiden saavuttamisessa hyödynnetään mittareita, kuten kyselyjä sekä osallistujien- ja käyntien määriä, joiden avulla kuntien ja hyvinvointialueiden tuomiin epäkohtiin voidaan puuttua mittarien tulosten perusteella. Tulosten perusteella valitaan toimenpide, jonka avulla tavoite voidaan saavuttaa. (Espoon kaupunki, i.a.)

3.3 Nuorten hyvinvointityö

Nuorisolain kahdeksannen pykälän mukaan nuorisotyö on yksi kunnan tehtävistä. Kunnan tulee toimia yhteistyössä nuorille suunnattujen palveluntarjoajien, viranomaisten, nuorisjärjestöjen, seurakuntien sekä nuorten ja heidän perheidensä kanssa. (L 1285/2016.) Esimerkiksi Helsingissä nuorten hyvinvointikertomuksen tavoitteena on koota yhteen monipuolista tietoa helsinkiläisten nuorten hyvinvoinnista ja parantaa nuorille suunnattuja palveluita (Helsingin kaupunki, i.a).

Kouluterveyskysely on tärkeä mittari nuorten hyvinvoinnin kartoittamisessa. Kouluterveyskyselyllä nuorista saadaan luotettavaa ja kattavaa tietoa muun muassa hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun ja palveluihin liittyen. Kouluterveyskysely

toteutetaan joka toinen vuosi, viimeksi se tehtiin vuonna 2021. Kyselyyn osallistuu lapsia ja nuoria eri ikäryhmistä, vuosiluokkien mukaan. Kouluterveyskyselyyn osallistuvat perusopetuksesta 4., 5., 8. ja 9. vuosiluokkien oppilaat ja lukiokoulutuksesta ja ammatillisista oppilaitoksista osallistuvat 1. ja 2. vuoden oppilaat. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, i.a. -c.)

Kouluterveyskyselyn tulokset julkaistaan Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen sähköisessä tulospalvelussa, jossa valtakunnalliset ja alueelliset tulokset ovat julkisesti kaikkien nähtävillä. Oppilaitosten tulokset eivät ole julkisesti nähtävillä, vaan niitä voi tarkastella ainoastaan salasanasuojauksen avuin. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, i.a. -c.) THL:n tulospalvelusta voi tarkastella kouluterveyskyselyn tuloksia ikäluokittain, alueittain tai vertailla tuloksia edellisten vuosien tuloksiin (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, i.a. -c.).

Kouluterveyskyselyn tuloksia voidaan käyttää eri tavoin esimerkiksi päätöksenteossa. Oppilaitokset hyödyntävät tuloksia terveystiedon opetuksessa, opiskeluhollossa, kuten terveydenhoitajien tai kuraattorien apuna sekä oppilaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Kyselyn tulokset auttavat myös kuntia hyvinvointistrategian suunnittelussa, lastensuojelusuunnitelman ja lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman tuottamisessa sekä hyvinvointijohtamisessa. Kouluterveyskyselystä on valtakunnallisella tasolla hyötyä politiikkaohjelmien ja uusien lakien tai lakimuu-
tosten toimeenpanossa. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, i.a. -d.)

4 KIRKON NUORISODIAKONIA

4.1 Kirkon nuorisodiakonian tausta

Kirkon nuorisodiakonia perustuu lähimmäisenrakkauteen. Kirkon nuorisodiakonilta edellytetään työssään Jeesuksen esimerkin mukaista myötätuntoa (Kirkkohallitus, 2016, s. 33). Kirkon nuorisodiakoniaan sisältyy erityisnuorisotyö. Kirkon

erityisnuorisotyö perustuu kristilliseen käsitykseen siitä, että nuoret ovat Jumalan luomia ja lunastamia Hänen armostaan. Kirkon erikoisnuorisotyön toiminnan juuret ovat diakoniassa, jossa velvoitetaan etsimään ja auttamaan niitä, joiden hätä on suurin. (Kirkkohallitus, 2016, s. 10.)

Kirkkolain neljännen luvun 1. pykälän mukaan yksi seurakunnan tehtävistä on huolehtia kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta (L 1054/1993). Kirkon nuorisotyössä nuoria pyritään osallistamaan kaikkeen toimintaan, koska kaikki kirkon nuorisotyö perustuu nuorten kanssa yhdessä toimimiseen. Kirkon nuorisotyön tavoitteena on tukea nuorten kehitystä, oppimista ja kasvua omana itsenään. (Kirkkohallitus, 2012, s. 19.)

Nuoriso-ohjaajien koulutus aloitettiin vuonna 1945, kun tarve nuorisodiakonialle huomattiin. Nuorisotyön koulutus auttoi myös kehittämään diakoniatyötä. (Immonen, 2018.) Kirkkolain kuudennen luvun 13. pykälässä säädetään siitä, että ainoastaan evankelisluterilaisen konfirmoitu jäsen on pätevä toimimaan työsuhteessa, johon sisältyy kasvatusta ja opetusta. (L 1054/1993.) Tänä päivänä kirkon nuorisotyönohjaajat sekä diakonit käyvät samaa koulua, lähes samoja kursseja ja valmistuvat lisäksi sosionomeiksi. Koulutuksia vertaillen kirkon nuorisotyönohjaajat ja diakonit ovat hyvin samankaltaisia tutkintoja, kun taas diakonien ja diakonissojen koulutuksien välillä on suurempia eroja. Näin ollen diakonit ja kirkon nuorisotyönohjaajat voisivat sopia hyvin yhteistyökumppaneiksi seurakunnassa työskennellessään. (Immonen, 2018.)

4.2 Kirkon nuorisodiakoni

Kirkon nuorisodiakonin virka on seurakunnan diakoniatyön erityisvirka, jonka hoitamiseen vaaditaan 25 opintopisteen laajuinen kasvatuksen erityiskoulutuksen (KEK) suorittaminen. Erityiskoulutuksen voi suorittaa sekä diakonit että diakonissat. Kirkon nuorisodiakoni tekee työtä monialaista tukea tarvitsevien nuorten ja heidän perheidensä kanssa. Työltä vaaditaan pitkäjänteisyyttä, laaja-alaista kasvatuksen osaamista ja moniammatillisten verkostojen ylläpitämistä. (Suomen ev.lut. Kirkko, 2020.)

Kirkon nuorisodiakonin tehtävänä on toimia nuorten ja perheiden rinnalla kulki-jana, tukea heitä pitkäjänteisesti ja ohjata tarvittaessa palveluiden piiriin. (Suomen ev.lut. Kirkko, 2020.) Kirkon nuorisodiakoneilla on kokonaisvaltainen käsitys oman alueensa nuorten hyvinvoinnista. Keskusteltaessa nuorten kanssa nuori-sodiakoni voi havaita erilaisia ongelmia, jotka vaikuttavat nuoren elämään. Tä-män vuoksi nuorisodiakoniassa on tärkeää tuoda esille nuorten ääni ajankohtai-seen keskusteluun esimerkiksi sosiaalisen median eri kanavia hyödyntäen, jotta rakenteelliset ongelmat nousisivat pinnalle. (Kirkkohallitus, 2016, s. 25—26.)

Seurakunnilla on erilaisia työntekijäresursseja, jotka vaikuttavat kirkon erityisnuo-risotyön toteutumiseen ja sen laatuun. Pienemmissä seurakunnissa diakonia-työntekijöillä ei ole välttämättä resursseja kohdata nuoria, jonka vuoksi vastuu erityisnuorisotyöstä voi jäädä esimerkiksi kasvatustyölle. Suuremmissa seura-kunnissa taas etuna on se, että kirkon nuorisodiakonit voivat toimia neuvonanta-jina muille nuorten kanssa työskenteleville, kuten kirkon nuorisotyön ohjaajille. (Suomen ev.lut. Kirkko, 2020.)

Nuorten elämäntilanteet voivat olla työntekijälle todella kuormittavia ja ne voivat aiheuttaa myötätuntuupumusta. Toivon ylläpitäminen ja nuorten tukeminen voi käydä kirkon nuorisodiakonille raskaaksi. Työn kuormittavuuden vuoksi kirkon nuorisodiakonien on tärkeää pitää huolta omasta jaksamisestaan ja hyödyntää mahdollisuutta työnohjaukseen. Kirkon nuorisodiakoniatyön näkyväksi tekemi-nen ja arvostaminen voivat lisätä voimavaroja työntekijöissä. (Kirkkohallitus, 2016, s. 33—34.)

4.3 Kirkon erityisnuorisotyön muodot

Kirkon erityisnuorisotyö syntyi uutena toimintamuotona 1960-luvulla kaupungis-tumisen ja nuorison murroksen vaikutuksesta. Kirkon erityisnuorisotyötä kutsut-tiin 1960-luvulla jengityöksi, jossa kirkon nuoriso-ohjaajat partioivat kaduilla ja festivaaleilla. Nykyisin tunnettuun Saapas-toimintaan kuului myös yksilötyötä, jota toteutettiin pienryhmissä, yökahviloissa, seurakunnan avointen ovien päivillä

ja vankiloissa. Toimintaa oli tarkoitus kohdistaa syrjäytymisvaarassa tai jo syrjäytyneisiin nuoriin. 1990-luvun laman jälkeen syrjäytyneitä tai syrjäytymisvaarassa olevia nuoria pyrittiin tukemaan erilaisilla projekteilla. (Launonen, 2007.)

Nuorten arjen muuttuvat ilmiöt haastavat kirkon erityisnuorisotyötä. Kirkon erityisnuorisotyössä hyödynnetään erilaisia työmuotoja. Kirkon etsivä nuorisotyö on yksi tärkeimmistä työnmuodoista, koska sen avulla voidaan tarjota aikuisen turvaa ja pitää silmällä nuoria. Sen avulla voidaan löytää ja kohdata myös uusia nuoria, jotka hyötyvät etsivästä nuorisotyöstä. Tavoitteena on luoda työntekijän ja nuoren välille luottamuksellinen suhde, jotta nuoren elämäntilannetta voidaan tarkastella kokonaisvaltaisemmin ja löytää keinoja nuoren elämänlaadun parantamiselle. (Kirkkohallitus, 2016, s. 23—24.)

Kirkon nuorisotyötä voidaan toteuttaa myös yksilöllisesti, jolloin nuorisodiakoni tapaa nuorta kahden kesken. Yksilötyöskentelyn mallissa nuoren elämäntilanteeseen ja ajankohtaisiin asioihin tai ongelmiin perehdytään kokonaisvaltaisesti. Kontakti nuoren ja kirkon nuorisotyöntekijän välillä on pitkä. (Kirkkohallitus, 2016, s. 24.) Yksilötyöskentelyyn voi sisältyä myös sielunhoidollisia keskusteluita, jossa keskustellaan nuoren Jumala-suhdetta koskevista asioista (Kirkkonuorisotyöntekijöiden liitto, i.a). Nuoria ohjataan myös toimimaan ryhmissä, joka kehittää nuoren empatiakykyä sekä muita sosiaalisia taitoja. Pienryhmissä toimiminen lisää nuorten kuulluksi tulemisen ja osallisuuden tunnetta. Pienryhmämallia voidaan hyödyntää esimerkiksi vanhempien avioeron kokeneiden nuorten ryhmissä, nuorten sururyhmissä tai erilaisissa nuorten harrasteryhmissä. (Kirkkohallitus, 2016, s. 24—25.)

5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA YHTEISTYÖKUMPPANI

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää nuorten hyvinvoinnista saadun tiedon ominaisuuksia, laatua, käyttötarkoituksia, tiedonkeruun välineitä ja aukkoja sekä digitaalisen Zekki-palvelun lisäarvoa hyvinvointikoordinaattorien ja kirkon nuorisodiakonien työssä. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa nuorten hyvinvointiin perustuvaa tutkimustietoa, jonka avulla digitaalista Zekki-palvelua voidaan kehittää. Opinnäytetyömme tuloksia hyödynnetään Zekin tietopalvelujen kehittämisessä, viestinnässä ja markkinoinnissa. Opinnäytetyömme yhteistyökumppani on Diak-Hankkeiden kehittänyt Zekki-palvelu sekä Nuorten digitaaliset tukipalvelut 3X10D -hankkeen projektipäällikkö ja kehittäjä.

Tutkimuskysymykset:

1. Miten tämänhetkinen tarjolla oleva tieto nuorten hyvinvoinnista vastaa hyvinvointikoordinaattoreiden ja kirkon nuorisodiakonien tiedon tarpeisiin?
2. Millaiselle tiedolle hyvinvointikoordinaattoreilla ja kirkon nuorisodiakoneilla on vielä tarvetta nuorten hyvinvointiin liittyen?
3. Mitä heidän tarvitsemaansa tietoa Zekki voi tuottaa?

6 TUTKIMUSMENETELMÄ, TUTKIMUSYMPÄRISTÖ, AINEISTON KERUU JA ANALYSOINTI

6.1 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyömme menetelmällinen lähestymistapa oli laadullinen eli kvalitatiivinen. Kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena on tutkittavan kohteen laadun, ominaisuuksien ja merkityksen ymmärtäminen kokonaisvaltaisemmin ja syvemmin (Jyväskylän Yliopiston Koppa, 2021). Valitsimme kvalitatiivisen

tutkimusmenetelmän, koska tutkittavasta ilmiöstä ei ollut aiempaa tutkimustietoa. Laadullisessa tutkimuksessa vastataan ensisijaisesti, mitä- ja miten-kysymyksiin. (Alasuutari, 1999.)

Tutkimushaastattelun tavoitteena on vastata tutkimusongelmaan. Haastattelukysymykset valmistellaan tutkimuskysymysten pohjalta. Haastattelukysymysten muotoilulla ja rajauksella on vaikutusta tutkimusaineiston muodostumiselle. Haastattelukysymykset vaikuttavat lisäksi haastattelun kulkuun, aineiston analyysiin ja tuloksiin. Erilaisen tiedon keräämiseen voidaan vaikuttaa haastatteluai-
neiston perusteella. (Tietoarkisto, i.a. -a.)

Tutkimushaastatteluksi valitsimme puolistrukturoidun haastattelun. Puolistrukturoidussa haastattelussa kaikille haastateltaville esitetään samassa järjestyksessä samat haastattelukysymykset. Vastausvaihtoehdot ovat avoimet, jonka tarkoituksena on kerätä mahdollisimman laaja aineisto tutkimusta varten. Puolistrukturoidun haastattelun tarkoituksena on saada tietoa vain tutkimusongelman kannalta olennaisista asioista rajaamalla haastattelukysymyksiä. (KvaliMOTV, i.a.) Taulukossa 1 esittelemme tutkimuskysymykseen liittyvän haastattelukysymyksen.

Taulukko 1. Tutkimuskysymykseen liittyvä haastattelukysymys

TUTKIMUSKYSYMYKSET	HAASTATTELUKYSYMYKSET
<ul style="list-style-type: none"> Miten tämänhetkinen tarjolla oleva tieto nuorten hyvinvoinnista vastaa hyvinvointikoordinaattoreiden ja kirkon nuorisodiakonien tiedon tarpeisiin? 	<ol style="list-style-type: none"> Miten saatte tällä hetkellä tietoa nuorten hyvinvoinnista? Minkälaista tietoa nuorten hyvinvointiin liittyen tarvitsette/käytätte työsänne? Miten ja mistä sitä saatte? Miten sitä käytätte? Miten tämänhetkinen käytettävissä oleva tieto vastaa tarpeisiinne? Onko sitä riittävästi/liikaa? Onko sitä oikeista asioista? Onko se ajantasaista/käyttökelpoista? Saatteko tarpeeksi tarpeellista tietoa?

<ul style="list-style-type: none"> • Millaiselle tiedolle hyvinvointikoordinaattoreilla ja kirkon nuorisodiakoneilla on vielä tarvetta nuorten hyvinvointiin liittyen? 	<p>3. Minkälainen tieto voisi edelleen helpottaa työtänne? Minkälaiselle tiedolle voisi olla tarvetta?</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Mitä heidän tarvitsemaansa tietoa Zekki voi tuottaa? 	<p>4. Mitä ajatuksia Zekki sinussa herättää?</p> <p>Miten digitaalista Zekki-palvelua voisi hyödyntää työssänne tai kunnassanne ja mitä lisäarvoa se toisi nykyiseen verrattuna?</p>

6.2 Tutkimusympäristö

Tutkimusta varten tarvitsimme ajankohtaista tutkimustietoa nuorten hyvinvoinnin tilasta ja tiedonlähteistä. Lisäksi tutkittavien tuli olla kiinnostuneita Digitaalisen Zekki-palvelun mahdollisuuksista tuottaa tietoa nuorten hyvinvoinnista. Tutkimusjoukko valikoitui tutkittavien työnkuvan perusteella. Tutkittavat kohderyhmät olivat eri kunnissa työskentelevät hyvinvointikoordinaattorit ja seurakunnissa työskentelevät kirkon nuorisodiakonit. Tutkittavien ikää tai kokemustietoa ei selvitetty, koska niillä ei ollut tutkimuksemme kannalta merkitystä.

Olimme yhteydessä eri kokoisien kuntien hyvinvointikoordinaattoreihin, mutta emme saaneet tutkimuslupaa haastatteluja varten tarpeeksi nopeasti, tai työntekijöillä ei ollut resursseja osallistua haastatteluun. Yhteistyökumppanimme ehdotuksesta otimme yhteyttä nuorten hyvinvointikertomustyötä tekeviin hyvinvointikoordinaattoreihin, jotka työskentelivät pienemmissä kunnissa. Olimme yhteydessä yhteensä kahdeksaan eri kuntaan, joista valikoitui kolmen eri kunnan hyvinvointikoordinaattorit.

Olimme yhteydessä yhdeksän eri seurakunnan kirkkoherraan tai seurakuntatoimistoon. Kirkon nuorisodiakonien haastatteluja varten emme tarvinneet erillistä tutkimuslupaa, vaan työntekijöiden suullinen suostumus riitti. Seurakunnista yhteensä kaksi kirkon nuorisodiakonia halusi osallistua haastatteluun. Kaikki haastateltavamme henkilöt työskentelivät eri kunnissa ja seurakunnissa.

6.3 Aineiston keruu

Ennen haastatteluja olimme sähköpostitse yhteydessä haastateltaviin, ja sovimme haastattelujen ajankohdat. Haastatteluun liittyvän tutkimusvuorovaikutuksen vuoksi haastateltavalta edellytettiin tietoon perustuva eettinen suostumus tutkimukseen osallistumisesta (LIITE 2) (Kuula-Luumi, i.a.). Eettinen suostumus oli yksilöity. Suostumuksessa tiedotetaan tutkimuksen tarkoitus ja haastatteluun osallistumisen vapaaehtoisuus. (Eronen, 2021). Haastattelun alussa esittelimme itsemme ja työelämän yhteistyökumppanimme haastateltavalle. Kerroimme, että haastattelu nauhoitetaan, arkistoidaan, ja osallistuminen haastatteluun antaa meille suostumuksen käyttää haastatteluaineistoa opinnäytetyössämme. Lisäksi kysyimme, että onko haastateltava tutustunut digitaaliseen Zekki-palveluun. Haastattelun saatekirjeessä (LIITE 1) pyysimme haastatteluun osallistuvia tutustumaan itsenäisesti Zekki-palveluun, mutta se ei ollut edellytys haastatteluun osallistumiselle.

Aineiston keruumenetelmänä käytimme puolistrukturoitua haastattelua, koska tavoitteena oli kerätä tietoa nuorten hyvinvointiin liittyen tarkkojen kysymysten avulla. Esitimme haastateltaville samat valmiiksi mietityt kysymykset ja pidimme kysymysten järjestyksen kaikille samana. Puolistrukturoidun haastattelun vastausvaihtoehdot olivat avoimet eli valmiita vastausvaihtoehtoja ei ollut. (Näpärä, 2017.) Esitimme haastattelukysymykset vuorotellen, jotta työnjako säilyi tasapuolisena. Tarvittaessa täydensimme haastattelun aikana toisiamme. Haastattelut pidettiin etäyhteyden välityksellä, jonka vuoksi sijoituimme molemmat tiloihin, jossa ei ollut muita ihmisiä ja vastamelukuulokkeet rajasivat äänen kulkeutumista viereisiin huoneisiin. Tällä tavalla varmistimme haastateltavien tietosuojan säilymisen. Haastateltavat olivat haastattelujen aikana omissa toimistoissaan.

Nauhoitimme haastattelun Microsoft Teamsin avulla. Teamsin tallennusominaisuuden avulla haastatteluihin palaaminen helpottui. Lisäksi Teams sovelluksen litterointiominaisuus helpotti aineiston keräämistä. Aineisto kerättiin marraskuussa 2022 - tammikuussa 2023 välisenä aikana. Haastatteluaineistot arkistoitii salanasuojauksen taakse, opinnäytetyön tekijöiden omille tietokoneille.

Arkistoimme aineiston kahteen erilliseen pääkansioon, jotta analyysivaiheessa tiedonsaanti helpottuisi. Loimme hyvinvointikoordinaattoreille ja kirkon nuorisodiakoneille erilliset kansiot. (Tietoarkisto, i.a.-b.) Haastatteluaineistojen Word -tiedostot nimesimme systemaattisesti ammattinimikkeen ja haastattelun päivämäärän mukaisesti. Haastatteluaineisto tuhoetaan opinnäytetyön valmistumisen jälkeen poistamalla kansiot.

Arvioimme ennen haastattelujen toteuttamista yksittäisen haastattelun kestoksi noin 1 tunnin. Tallennettujen haastattelujen määrä oli yhteensä 1 tunti ja 27 minuuttia. Lyhyin haastattelumme oli 9 minuuttia ja 22 sekuntia pitkä ja pisin haastattelu puolestaan 24 minuuttia ja 37 sekuntia. Kävimme kaikki haastattelut läpi ja litteroimme ne kirjalliseen muotoon ennen analyysivaihetta. Noudatimme haastatteluaineiston käsittelyssä peruslitterointia eli purimme tallenteet sanatarkasti, mutta jätimme täytesanat, toistot ja selvästi asiayhteyteen liittymättömän puheen pois litteroinnista. (Tietoarkisto, i.a.-c.) Litteroidun aineiston määrä oli ennen analyysivaihetta yhteensä 6,5 sivua Calibri fontilla, fonttikoko 12 ja rivivälillä 1,5.

6.4 Aineiston analysointi

Opinnäytetyömme aineiston analyysin tavoitteena oli puheen asiasisällön pääasiallinen analysointi (Tietoarkisto, i.a.-b). Tutkimustuloksia pyrittiin tarkastelemaan kokonaisuuksina, ja huomio kiinnitettiin aineistoa tarkasteltaessa teoreettiseen viitekehykseen ja kysymysten asettelun osalta olennaiseen (Alasuutari, 1999). Tarkoituksemme oli koota informatiivinen tiivistelmä haastatteluaineistojen pohjalta. Taulukkoon 2 olemme koonneet aineistomme analyysin vaiheet.

Koodasimme samanlaiset asiat maalaamalla ne eri väreillä helpottaaksemme haastatteluaineistojen käsittelyä. Koodaamisen avulla tiettyjen aiheiden poimiminen aineistosta helpottui, ja se auttoi meitä ymmärtämään sitä monipuolisemmin. Koodaamisen jälkeen varsinainen aineiston analyysi, tiivistäminen ja tulkitseminen helpottuvat (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006). Aluksi koodasimme eri värejä hyödyntäen aineistosta erilaisia nuorten hyvinvoinnin tiedonsaannin lähteitä, mitä haastateltavat hyödynsivät työssään. Tämän jälkeen etsimme

aineistosta tiedon laatuun ja aukkoihin liittyviä ilmiöitä, ja koodasimme ne kursivoinnilla. Lopuksi kävimme aineistosta läpi haastateltavien ajatuksia digitaaliseen Zekki-palveluun liittyen, jotka alleviivasimme. Koodaamisen avulla erilaisiin aiheisiin ja ilmiöihin oli helppo palata, ja niiden yhtäläisyyden tulkitseminen helpottui.

Koodaamisen jälkeen muodostimme tutkimus- ja haastattelukysymysten pohjalta erilaisia teemoja. Valitsimme analyysimenetelmäksi teemoittelun, koska sen avulla pystyimme tunnistamaan asioiden ja ilmiöiden tyypillisimmät piirteet, sekä yhdistämään ja erottamaan erilaisia asiakokonaisuuksia toisistaan (Tietoarkisto, i.a. -c). Teemoittelun jälkeen muodostimme erilaisia tyyppikuvauksia litteroiduista haastatteluvastauksista. Yhdistimme tyyppikuvauksiin vastauksien yleisimmät eli tyypillisimmät elementit. Tyyppikuvaukset toimivat läpileikkauksina haastatteluaineistoista ja kiteyttävät niiden keskeisimmät yhtäläisyydet, mitä esittelemme myöhemmin tuloksissa.

Tyyppikuvauksiksi muodostui kouluterveyskysely, opiskelu- ja terveydenhuolto, kyselyt, nuorisotyö ja –palvelut, viranomaiset, kanavat, applikaatiot ja nettisivut. Nämä ovat esimerkkejä tiedonsaannin lähteistä. Lisäksi teimme tyyppikategoriat tiedon aukoista, laadusta, ajankohtaisuudesta sekä siitä, mitä tietoa Zekki-palvelu voi tuottaa. Nämä neljä tyyppikuvausta sisälsivät tietoa kaikista aikaisemmin mainituista tyyppikuvauksista. Kun vertailimme tyyppikuvauksia keskenään, oli niiden eroavaisuudet helppo erottaa toisistaan. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006.) Aineistossamme useat tyyppikuvaukset liittyivät samaan aikaan moneen eri teemaan, jonka vuoksi kävimme tyyppikuvauksia useamman kerran läpi, jotta pystyimme tunnistamaan niiden yhtäläisyydet ja eroavaisuudet.

Taulukko 2. Aineiston analyysin vaiheet

Tutkimuskysymys	Haastattelukysymys	Alkuperäinen ilmaus	Pääteema	Tyyppikategoria
Miten tämänhetkinen tarjolla oleva tieto nuorten hyvinvoinnista vastaa hyvinvointikoordinaattoreiden ja kirkon	Miten saatte tällä hetkellä tietoa nuorten hyvinvoinnista? Minkälaista tietoa nuorten hyvinvointiin liittyen tarvitsette/käytätte työssänne? Miten	<i>Suurin tiedonlähde meille on kouluterveyskysely ja sitä käytetään paljon hyvinvointityössä, siitä saadaan paljon tietoa. Käytämme</i>	Tämänhetkinen tieto nuorten hyvinvoinnista	Tiedonsaannin lähde

<p>nuorisodiakon tiedon tarpeisiin?</p>	<p>ja mistä sitä saatte? Miten sitä käytätte?</p> <p>Miten tämänhetkinen käytettävissä oleva tieto vastaa tarpeisiinne? Onko sitä riittävästi/liikaa? Onko sitä oikeista asioista? Onko se ajantasaista/käyttökelpoista? Saatteko tarpeeksi tarpeellista tietoa?</p>	<p><i>myös paljon meidän omia nuorisopalveluiden tilastoja, esim. Käynti-tilastoja tai etsivän nuorisotyön tilastoja. Heillä on melko kattavat valtakunnalliset tilastoinnit, joista saa kuntakohtaista tietoa. Jos ei ajatella hyvinvointikertomustyötä, vaan ihan käytännön työtä, niin sitten kokemustieto on tärkeää ja sitten siihen pyritään miettimään ratkaisuja, jos me huomaamme käytännössä jonkin ongelman. Myös tietysti kouluterveydenhuollon kautta saatavia tilastoja käytetään erityisesti kertomustyössä.</i></p>		
<p>Millaiselle tiedolle hyvinvointikoordinaattoreilla ja kirkon nuorisodiakoneilla on vielä tarvetta nuorten hyvinvointiin liittyen?</p>	<p>Minkälainen tieto voisi edelleen helpottaa työtänne? Minkälaiselle tiedolle voisi olla tarvetta?</p>	<p><i>Mielestäni aineiston läpikäymiseen, ilmiöiden pohtimiseen ja nuorisovaltuustojen kanssa käytyyn keskusteluun pitäisi olla enemmän aikaa. Tietoa ei ole mielestäni liikaa, mutta aika ei riitä tiedon käsittelyyn ja palveluihin ohjaamiseen. Toivoisimme myös saavamme laajempaa ja käyttökelpoisempaa palautetta ja spon-taanin linkin.</i></p>	<p>Ajankäytön rajoitteet</p>	<p>Tiedon aukot</p>

Mitä heidän tarvitsemaansa tietoa Zekki voi tuottaa?	Mitä ajatuksia Zekki sinussa herättää? Miten digitaalista Zekki-palvelua voisi hyödyntää työssänne tai kunnassanne ja mitä lisäarvoa se toisi nykyiseen verrattuna?	<i>Lisäksi diakonia-työssä työntekijän olisi helppo lähteä etsimään nuorelle apua Zekkiä hyödyntäen. Zekin tarjoaman kartoituksen avulla työntekijä voisi tarkastella nuoren kokonaisvaltaista tilannetta ja sen avulla työntekijä saa tietoa nuoren tilanteesta ja nuoren ongelmista.</i>	Zekin hyödyntämismahdollisuudet	Zekki ammattilaisen tukena
--	---	--	---------------------------------	----------------------------

7 TULOKSET

7.1 Tiedonsaannin lähteet

Tutkimuksessa selvitettiin tämänhetkistä tiedonsaantia nuorten hyvinvoinnista. Tarkoituksena oli kartoittaa, minkälaista tietoa nuorten hyvinvoinnista haastateltavat tarvitsivat työssään, ja mistä he sitä saivat. Kaikki haastateltavat korostivat vuosittain julkaistavia kouluterveyskyselyiden tuloksia. Tulokset perustuvat nuorten omiin itsearvioihin eri elämänosa-alueista. Kouluterveyskyselyn tuloksista selvisi paljon tietoa nuorten jaksamiseen liittyen, ja miten nuoret kokivat omat terveydentilansa. Haastateltavat pitivät kouluterveyskyselyä tärkeänä työvälineenä käytännön työssä.

Yksi hyvinvointikoordinaattori kertoi, että tietoa nuorten hyvinvoinnista saadaan kuraattoripalveluissa toimivan henkilöstön kautta. Kirkon nuorisodiakoni kertoi tekevänsä yhteistyötä sosiaalitoimen ja nuorisopsykiatrian poliklinikan kanssa, joilta hän saa tarvittaessa tietoa nuorista. Toisessa kunnassa työskentelevä hyvinvointikoordinaattori kertoi, että paikallisen tiedon lähteitä ovat opiskeluhuollon tilastot, joista voidaan tarkastella kävijämääriä ja taustaa käyntien syistä.

Haastattelevat olivat hyödyntäneet tiedonsaannissaan paljon erityyppisiä väyliä. Yksi hyvinvointikoordinaattori oli käyttänyt tiedonhaussa kuntien nuorisopalveluiden omia tilastoja, kuten käyntitilastoja sekä etsivän nuorisotyön tilastoja. Hyvinvointikoordinaattori kertoi etsivän nuorisotyön tilastojen tarjoavan syitä nuorten kokemuksiin haasteisiin, jonka avulla niitä pystyttiin ratkomaan helpommin. Lisäksi käyntitilastoista saatiin hahmotettua ja tunnistettua nuoriin liittyviä ilmiöitä. Kaksi hyvinvointikoordinaattoria kertoi saavansa tietoa negatiivisista ja isoista ilmiöistä suoraan poliisin, sosiaalityön ja muiden viranomais tahojen kanssa tehtävän yhteistyön kautta. Toinen hyvinvointikoordinaattori kertoi, että kohtaamisfoorumien, kuten nuorisovaltuuston avulla saatiin tietoa muun muassa psykologiapalveluiden tarpeesta ja riittävydestä.

Haasteltavat hyödynsivät työssään myös teknologiaa. Internet ja eri applikaatiot koettiin hyvinä tiedonsaannin välineinä. Haastateltavat nostivat esiin erilaisia Internetissä olevia kyselyitä, joita voidaan käyttää tiedonsaannin välineinä. Eräs hyvinvointikoordinaattori kertoi saavansa esimerkiksi Terve-Suomi tutkimuksen avulla valtakunnallisesti kattavaa tietoa nuorista 29 ikävuotteen saakka. Muutamassa haastattelussa mainittiin nuorille suunnattuja sovelluksia ja pelejä, joiden avulla voitiin kerätä tietoa myös sellaisista nuorista, jotka eivät jostain syystä vastaa valtakunnallisiin terveystutkimuksiin. Yksi hyvinvointikoordinaattoreista kertoi, että heidän kunnassaan on hyödynnetty Seppo IO peliä, jonka avulla saatiin kerättyä kokemustietoa suoraan nuorilta. Lisäksi hän kertoi kaupunkien kotisivuilla olevan kyselyjä, joiden avulla nuorista saatiin tietoa. Kyselyistä nousi hyvinvointikoordinaattorin mukaan esille paljon negatiivisia ilmiöitä, kuten väkivaltaa, netti-kiusaamista ja seksuaalista ahdistelua. Ne olivat haastateltavan mukaan laajasti esille otettuja aiheita ja niihin halutaan puuttua systemaattisesti.

7.2 Tiedon laatu ja ajantasaisuus

Haastatteluiden perusteella tieto nuorten hyvinvoinnista perustui tilastolliseen tutkimustietoon ja nuorilta saatuun kokemustietoon. Moni haastateltavista mainitsi

sen, ettei nykyhetkestä ollut kovinkaan mittavaa tilastotietoa, sillä kouluterveyskysely ja muut isot tilastot peilasivat menneeseen aikaan. Esimerkkinä pidettiin sitä, että kouluterveyskyselyn edelliset tulokset olivat vuodelta 2021, ja niistä ei vielä voitu mitata koronatilanteen vaikutuksia nuoriin. Hyvinvointikoordinaattorit ja kirkon nuorisodiakonit nimesivät kouluterveyskyselyn kuitenkin suurimmaksi tiedonlähteekseen, koska sen avulla saatiin kokemustieto suoraan nuorilta.

Yksi hyvinvointikoordinaattori kertoi, että palveluiden piirissä olevien nuorten terveydenhuollon tieto oli tärkeää, mutta siihen liittyi rajoja, kuinka pitkälle tätä tietoa voitiin käyttää, jotta yksilönsuoja säilyisi. Hän kertoi, että isoissa kaupungeissa yksilönsuojan säilyttäminen oli helpompaa kuin pienemmissä kaupungeissa, missä oli vähemmän ihmisiä. Hyvinvointikoordinaattorin mukaan suuremmissa kaupungeissa tietoa nuorista oli enemmän, ja se oli luultavasti laadukkaampaa, sillä nuoriin liittyvää tietoa voitiin käyttää monipuolisemmin, kuin pienissä kaupungeissa, jossa yksilönsuoja oli vaikeampi säilyttää.

Eräs hyvinvointikoordinaattori mainitsi, että yksikin kouluterveyskysely oli arvokas tiedonsaannin lähde, mutta se ei yksinään riittänyt. Esimerkkinä nousi kokonais kuvan hahmottaminen päihteiden käytön kehittymisestä, ja sivistystoimen kanssa tehtävästä yhteistyöstä sen hahmottamiseksi. Haastateltavan mukaan kouluterveyskyselyssä tällaisten toimintojen kehitys näkyi viiveellä, ja sen vuoksi täytyi katsoa pitkää kehityskaarta kyselyiden välillä. Haastateltava mainitsi, että lihavuuteen ja nuorten liikkumattomuuteen oli esimerkiksi käynnistetty erilaisia tukitoimia.

Yhden kunnan hyvinvointikoordinaattori mainitsi, että joissain kunnissa oli mietitty älypuhelimien asennettavan pelin käyttöön ottamista. Pelin avulla tietoa nuorista ja heidän hyvinvoinnistaan voitaisiin saada reaaliajassa. Nuoret saattaisivat olla myös motivoituneempia vastaamaan kyselyyn, jota olisi mahdollista täyttää silloin, kun nuori jaksaa. Lisäksi kyselyn voisi jättää kesken missä vaiheessa tahansa ja siihen voisi palata myöhemmin.

7.3 Tiedon aukot ja haasteet

Yksi hyvinvointikoordinaattori nosti esille ajankäytön rajoitteet. Hänen mukaansa aikaa tulisi olla enemmän aineiston läpikäymiseen, ilmiöiden pohtimiseen ja nuorisovaltuustojen kanssa käytävään keskusteluun, jotta saataisiin arvokasta taustatietoa nuorten hyvinvoinnista. Hyvinvointikoordinaattorin toiveena olisi saada tiiviimmin tietoa nuorista, jotta ilmiöihin kuten kiusaamiseen ja yksinäisyyteen voitaisiin reagoida nopeammin. Laajemman ja käyttökelpoisemman palautteen kerääminen nuorilta tekisi palveluihin ohjaamisesta sujuvampaa, ja tiedon käsittely helpottuisi.

Eräs hyvinvointikoordinaattori korosti, että kaikkia nuoria ei tavoiteta useimmista tiedonkeruun lähteistä huolimatta. Toisen hyvinvointikoordinaattorin mielestä kouluterveyskyselyyn liittyy monia haasteita. Toisen asteen opiskelijoiden pienen vastausprosentin takia tiedonkerääminen vaikeutui. Peruskoululaisten vastauksissa tiedonlaatu vaihteli, jos oppilas ei ymmärtänyt kysymystä tai ei halunnut vastata todenmukaisesti.

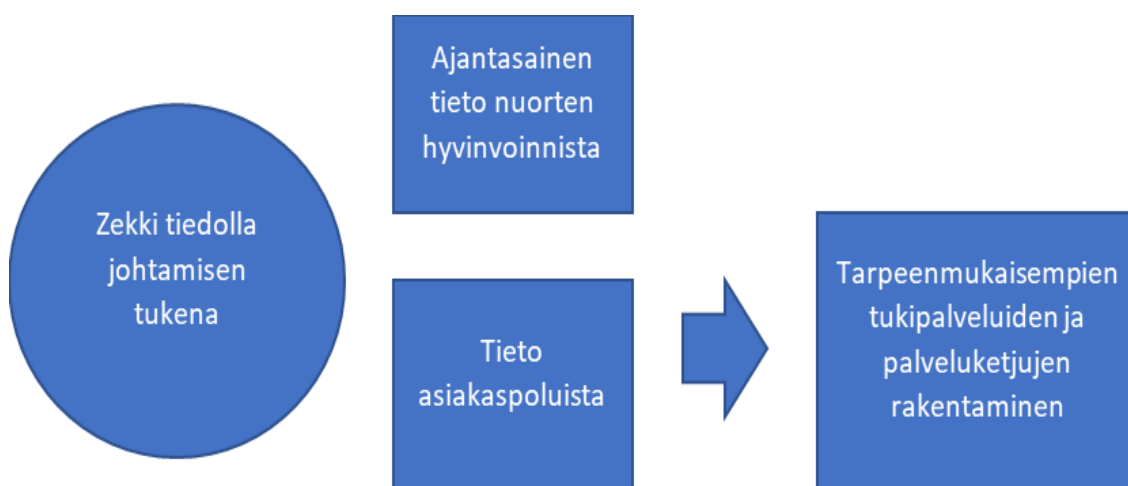
Yksi hyvinvointikoordinaattori kertoi, että hänen työtään helpottaisi valmiiksi käsitelty tieto, eli mitä mikäkin tieto tarkoittaa. Sen avulla tiedon analysointivaihe helpottuisi. Eräs hyvinvointikoordinaattoreista nosti esille, että tilastojen taakse jäi myös paljon syitä, joiden vuoksi nuori voi huonosti. Tämän vuoksi nuorille oli vaikea kohdistaa palveluita ja toimia, kun syitä nuoren voinnille ei pystytty selvittämään. Yhden hyvinvointikoordinaattorin mielestä tärkeää oli myös tieto siitä, mitä ovat ne asiat, jotka puolestaan lisäsivät hyvinvointia. Eräs kirkon nuorisodiakoni kertoi tarvitsevänsä tietoa väylistä, joiden kautta nuoret pääsisivät nopeammin ja helpommin hoidonpiiriin. Haastateltavat kertoivat myös eri palveluiden asiakkuuksien syiden olevan tärkeää tietoa, eli minkä takia nuori oli asiakas jossain palvelussa.

7.4 Digitaalisen Zekki-palvelun hyödyntämismahdollisuudet

Haastateltavilla oli eriäviä mielipiteitä digitaalisen Zekki-palvelun hyödyntämismahdollisuuksista, mutta pääasiassa se koettiin helpoksi ja hyödylliseksi palveluksi. Osa haastateltavista ei ollut ehtinyt tutustua digitaaliseen Zekki-palveluun etukäteen, joten pohdimme, kuinka luotettavana voimme joitain vastauksista pitää. Kuvioon 1. Zekki-palvelu tiedolla johtamisen tukena ja kuvioon 2. Zekki-palvelu ammattilaisen tukena olemme koonneet Zekki-palvelun hyödyntämismahdollisuudet haastatteluaineistomme perusteella.

Yksi hyvinvointikoordinaattoreista sanoi digitaalisen Zekki-palvelun vaikuttavan mielenkiintoiselta, selkeältä ja helppokäyttöiseltä. Haastateltava pohti, että Zekki voisi heidän kunnassaan toimia työvälineenä ammattilaisen ja nuoren välillä, kun nuorelle etsitään työllisyyspalveluita tai työpajatoimintaa.

Eräs hyvinvointikoordinaattori pohti, että Zekki-palvelun avulla voitaisiin kerätä palvelun ohjautumisen kannalta merkittävää tietoa, esimerkiksi asiakaspoluista. Hän pohti, että Zekin tarjoaman alkukartoituksen avulla voitaisiin saada tietoa nuoresta, ja niistä palveluista, joista nuori voisi mahdollisesti hyötyä. Hänen mielestään palveluissa tulisi olla asiakaslähtöisempää kohtaamista, jotta nuoren kokonaisvaltainen tilanne saataisiin kartoitettua, ja voitaisiin alkaa selvittää todellisia taustalla olevia syitä nuoren voinnille.

Kuvio 1. Zekki-palvelu tiedolla johtamisen tukena

Kirkon nuorisodiakonin mukaan digitaalinen Zekki-palvelu toimisi työntekijälle työvälineenä diakoniatyössä, kun nuorelle lähdetään etsimään apua. Lisäksi

Zekin tarjoaman alkukartoituksen avulla myös kirkon nuorisodiakoni voisi helpommin tarkastella nuoren kokonaisvaltaista tilannetta. Toinen kirkon nuorisodiakoni pohti myös sitä, että järjestelmällisellä organisoinnilla Zekki-palvelua olisi mahdollista hyödyntää rippikouluryhmissä, koska huonosti voivat nuoret saattavat helposti jäädä huomaamatta rippikoulun lyhyen keston vuoksi.

Kuvio 2. Zekki-palvelu ammattilaisen tukena

8 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Valitsemastamme aiheesta ei ollut aiempaa tutkimustietoa, jonka vuoksi valitsimme suunnitelma vaiheessa laadullisen lähestymisistavan tutkittavaan aiheeseen. Opinnäytetyön suunnitelmassa kerroimme hyödyntävämme monipuolisesti eri analyysimenetelmiä, koska arvioimme niiden helpottavan haastatteluaineiston käsittelyä. Analyysimenetelmien monipuolinen käyttö lisäisi myös tuloksien luotettavuutta. Huomioimme haastattelukysymysten aiheiden valintojen vaikutukset tutkimustuloksien luotettavuuteen. Lisäksi huomioimme, että haastateltavat eivät välttämättä osaisi vastata, esimerkiksi neljänteen haastattelukysymykseemme

(LIITE 3), jos heillä ei olisi tarpeeksi tietoa digitaalisen Zekki-palvelun mahdollisuuksista.

Ennen haastatteluita lähetimme jokaiselle haastateltavalle suostumuslomakkeen (LIITE 2) ja haastattelun saatekirjeen (LIITE 1), joissa tiedotimme haastateltavia haastattelun aiheesta ja sisällöstä, haastattelun arvioidusta kestosta sekä haastateltavien oikeuksista ja anonymiteetistä. Kirkon nuorisodiakoneilta kysyimme suullisen suostumuksen haastatteluun, sillä kirkko ei vaatinut virallista tutkimuslupaa haastattelua varten.

Jokaisen haastattelun alussa kerroimme vielä haastateltaville nauhoittavamme ja litteroivamme haastattelut sanatarkasti sekä kerroimme heille, kun nauhoitus aloitetaan. Ensimmäinen haastattelumme oli pilottihaastattelu. Pilottihaastattelussa tarkistimme tutkimusympäristön toimivuuden, tutkimuskysymyksien järjestyksen, muotoilun ja näkökulman. Pilottihaastattelun aikana huomasimme, että kolmanteen haastattelukysymykseen saatiin vastaus jo ensimmäisessä ja toisessa kysymyksessä (LIITE 3). Tutkimustamme varten tarvitsimme nuorten hyvinvointiin liittyen tietoa tiedon aukoista. Pilottihaastattelun jälkeen oletimme, että ensimmäiseen ja toiseen haastattelukysymykseen vastatessa haastateltavat eivät välttämättä tuo esille tiedon aukkoja. Sen vuoksi emme jättäneet kolmatta kysymystä pois muista haastatteluista, koska ymmärsimme haastattelukysymyksiä muotoillessamme haastateltavien vastauksien vaihtelevan.

Huomasimme, että olimme arvioineet haastattelun keston liian pitkäksi, sillä pilottihaastattelun nauhoitetun osuuden kesto oli noin 24 minuuttia. Myös muut haastattelut olivat kestoltaan noin 10—25 minuuttia pitkiä. Pohdimme, että olisiko haastattelukysymyksien lisäksi pitänyt olla tarkentavia kysymyksiä. Tarkentavien kysymysten avulla olisimme voineet saada laajempaa aineistoa tutkimukseemme liittyen, jolloin tulokset olisivat olleet laajempia ja luotettavampia.

Pilottihaastattelussa kävi ilmi, ettei haastateltava ollut ehtinyt ennalta tutustua Zekki-palveluun, jota olimme saatekirjeessä pyytäneet. Esittelimme Zekki-palvelun pääpiirteittäin haastateltaville, jotka eivät olleet tutustuneet siihen etukäteen. Kerroimme esimerkiksi, että mikä Zekki-palvelu on, kenelle Zekki-testi on

suunnattu ja miten sitä voisi hyödyntää nuorten hyvinvointiin liittyvässä työssä. Haastateltavistamme vain yksi kirkon nuorisodiakoni oli tutustunut Zekki-palveluun ennen haastattelua. Uskomme, että jos haastateltavat olisivat aktiivisemmin tutustuneet Zekki-palvelun toimintaan etukäteen, olisimme voineet saada kattavampia vastauksia sen hyödyntämismahdollisuuksiin liittyen. Saimme kysymyksen kuitenkin muutaman hyvän vastauksen, joita voidaan hyödyntää Zekki-palvelun kehittämisessä. Zekki-palveluun tutustuminen jäi vähäiseksi mahdollisesti sen takia, että Zekki-palveluun etukäteen tutustuminen oli vain suositus, eikä ehto haastatteluun osallistumiselle.

Haastatteluaineiston luotettavuutta lisäsi se, että haastattelut litteroitiin mahdollisimman nopeasti. Pyrimme litteroimaan haastattelut heti niiden päätyttyä, koska haastateltavien vastaukset olivat silloin vielä tuoreessa muistissa. Litterointia helpotti huomattavasti Microsoft Teamsin litterointiominaisuus, koska pystyimme seurata litterointiominaisuuden tuottamaa tekstiä samaan aikaan, kun kuuntelimme tallennetta. Litteroinnin aikana emme pyrkineet poimimaan tutkittavan aiheen kannalta keskeisimpiä asioita, vaan litteroimme sanatarkasti kaikki haastatteluaineistot. Huomioimme, että litteroidun aineiston analysointiin voi liittyä omia tulkintoja, jotka vaikuttavat tutkimustuloksiin. Esimerkiksi äänenpainotukseen liittyvät seikat jäävät litteroidusta tekstistä huomioimatta ja joissain tilanteissa tällainen voi vaikuttaa sanotun asian eri tavoin ymmärtämiseen. (Vuori, i.a.)

Analyysivaiheessa luotettavuuden lisäämiseksi käytimme mahdollisimman kattavasti eri analyysimenetelmiä, jotta asioita ei jäisi tutkimuskysymyksiin liittyen huomioimatta. Pyrimme poimimaan tekstistä tutkittavan aiheemme kannalta keskeisimpiä asioita, jonka vuoksi valitsimme yhdeksi analyysimenetelmäksi koodaamisen. Koodaamisen ansioista pystyimme muodostamaan myös kokonaisuuksia eri teemoihin liittyen, mikä helpotti tyypittelyä. Tyypittely analyysimenetelmänä auttoi meitä jäsentelemään aineistoa, joka helpotti tutkimuskysymyksiin liittyvien olennaisten teemojen esille nostamista.

9 POHDINTA

9.1 Tavoitteiden toteutuminen

Meidän positioimme suhteessa tutkittavaan aiheeseen on ollut merkittävä alusta alkaen, koska aihe on meille merkityksellinen. Jo opinnäytetyön ideointivaiheessa tiesimme haluavamme keskittyä nuorten hyvinvointiin liittyvään aihealueeseen, ja olla osaltamme edistämässä nuorten hyvinvointia. Omat asenteemme, uskomuksemme ja ammatillinen osaamisemme liittyen nuorten hyvinvointiin ovat kehittyneet opintojemme aikana. Lisäksi koimme aiheen ajankohdattaiseksi ja valtakunnallisesti tärkeäksi.

Tutkimusongelmaa rajattiin koko opinnäytetyöprosessin aikana. Erityisesti tutkimuksen aineiston keruun edetessä, tutkimusongelma alkoi selkeytyä haastattelun vastausten perusteella. Tarkoituksemme oli analysoida haastateltavien puheen asiasisältöä, ja hyödyntää haastatteluaineistoa mahdollisimman monipuolisesti, niin ettei aineistosta menisi mitään hukkaan. Haastattelukysymyksillä ja niiden asettelulla sekä haastateltavien laajoilla ja asiantuntevilla vastauksilla oli vaikutusta tutkimusongelman ratkaisemisessa. Haastateltavat vastasivat kolmeen ensimmäiseen haastattelukysymykseen (LIITE 3) kattavasti. Neljänteen haastattelukysymykseen vastaamiseen haastateltavat kaipaivat johdattelua ja Zekki-palvelun esittelyä, jonka perusteella he pystyivät kertomaan ajatuksiaan Zekki-palveluun liittyen. Haastatteluaineiston analyysimenetelmien monipuolinen käyttö auttoi meitä esimerkiksi poimimaan aineistosta opinnäytetyömme aiheen kannalta olennaisimmat asiat, mikä lisäsi tutkimuksen luotettavuutta ja tavoitteisiin pääsemistä.

Opinnäytetyömme tavoitteena oli tuottaa hyvinvointikoordinaattoreiden ja kirkon nuorisodiakonien haastatteluihin perustuvaa tutkimustietoa, jota voidaan hyödyntää digitaalisen Zekki-palvelun kehittämistyössä. Tulosten perusteella saimme tuotettua haastatteluaineistoon perustuvaa tutkimustietoa nuorten hyvinvointi tietoon liittyen. Lisäksi tuloksista nousi esille digitaalisen Zekki-palvelun hyödyntämismahdollisuudet tiedonhaussa.

9.2 Johtopäätökset

Saimme tietoa hyvinvointikoordinaattoreiden ja kirkon nuorisodiakonien tämänhetkisestä tarjolla olevasta tiedosta nuorten hyvinvoinnista ja siitä, miten se vastaa heidän tiedonsaantinsa tarpeisiin. Tutkimustuloksista nousi esille sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä viranomaistahoissa toimivan henkilöstön merkittävyys ajankohtaisen tiedon saamisessa. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksen (2010) mukaan palveluiden yhtenäisyys tukee nuorten hyvinvointia ja tästä voidaan päätellä, että sen kautta saadaan myös moniammatillisesti kerättyä tietoa pinnalla olevista ilmiöistä nuorten hyvinvointiin liittyen. Tuloksista nousi esille teknologian hyödyntäminen nuorten hyvinvoinnin kartoittamisessa. Tästä voidaan päätellä, että teknologian avulla voidaan saada nuorista ajantasaista kokemustietoa ja tavoittamaan myös ne nuoret, jotka jostain syystä jäävät esimerkiksi valtakunnallisten kyselyiden ulkopuolelle. Nykypäivänä digitaaliset palvelut voivat olla ensimmäinen yhteydenoton paikka, kun nuorella herää huoli omasta hyvinvoinnistaan (Eriksson & Tuuva-Hongisto, 2019).

Tulosten perusteella voitiin päätellä, että hyvinvointikoordinaattorit ja kirkon nuorisodiakonit kaipasivat enemmän ajantasaista tietoa nuorten hyvinvoinnin muutoksista. Tilastotiedot ja valtakunnallinen kouluterveyskysely koettiin tärkeänä kokemustiedon lähteenä, mutta peilaavan liikaa menneisyyteen. Ne eivät pysyneet tarpeeksi hyvin mukana nuorten hyvinvointiin liittyvissä muutoksissa. Esimerkkinä tästä nousi koronapandemian vaikutus nuoriin. Vuoden 2021 keväällä järjestetystä kouluterveyskyselystä kävi ilmi, että koronapandemia on lisännyt nuorten ahdistusoireilua. Kyselyn tulokset julkaistiin kuitenkin vasta syksyllä 2021, joten ajankohtainen tieto koronatilanteen vaikutuksista nuoriin jäi epäselväksi. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, i.a. -d.) Vaikka kouluterveyskyselyn tulokset peilaavatkin menneeseen aikaan, voidaan siitä kuitenkin nähdä, että korona-ajalla on ollut negatiivista vaikutusta erityisesti nuorten naisten hyvinvointiin (Iivonen, 2022.) sekä toisen asteen opintoja suorittavien nuorten mielialaan. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, i.a. -d.)

Tuloksista nousi esille palautteen keräämisen tärkeys palveluihin ohjaamiseen ja tiedon käsittelyn helpottumiseen liittyen. Tästä voidaan päätellä, että eri palveluiden asiakkuuksien syyt ovat tärkeää tietoa nuorten hyvinvoinnista. Etsivän nuorisotyön tilastoista haastateltavat saivat syitä nuorten kokemuksiin haasteisiin sekä tunnistettua nuorten hyvinvointiin liittyviä ilmiöitä. Myös viranomaiskontaktit ja nuorten kohtaamisfoorumit koettiin tärkeiksi tiedonlähteiksi nuorten palveluntarpeita ajatellen. Tästä voidaan päätellä, että monipuolisten tiedonsaannin väylien avulla hyvinvointikoordinaattorit ja kirkon nuorisodiakonit saivat tietoa nuorten asiakkuuksista ja palveluntarpeista. Kun nuorten hyvinvointia mitataan esimerkiksi tilastojen tai kyselyjen avulla, on tärkeää kiinnittää huomiota nuorten hyvinvoinnin ulottuvuuksiin. (Helne & Hirvilammi, 2021, s. 292.) Kouluterveyskysely on yksi nuorten hyvinvoinnin mittareista, jossa hyvinvoinnin ulottuvuudet jaotellaan erilleen. Näin nuorista saadaan mahdollisimman monipuolista ja kattavaa tutkimustietoa. (Kestilä, ym., 2018, s. 174.)

Digitaalinen Zekki-palvelu voi tulosten perusteella tuottaa kunnissa ja seurakunnissa tietoa palveluista, josta nuori voi hyötyä. Zekki sopisi nuoren kokonaisvaltaisen tilanteen ja palveluntarpeen arviointiin, koska Zekki-testin alkukartoituksen avulla saataisiin selvitettyä todellisia syitä nuoren voinnille. Zekki-palvelu ohjaa nuoren tämän vastausten perusteella matalan kynnyksen palveluiden äärelle, jotka ovat paikkakuntaakohtaisia sekä helposti lähestyttäviä. Halutessaan nuori voi myös hyödyntää Zekki-palvelun kyselyn vastauksia esitietoina siirtyessään palveluiden pariin, joka osaltaan madaltaa kynnystä hakeutua asiakkaaksi uusiin palveluihin. (Inno Kylä, i.a.)

Tulosten perusteella tiedon kerääminen kouluterveyskyselyllä erityisesti toisen asteen opiskelijoista voi olla haastavaa pienen vastausprosentin vuoksi. Tuloksista nousi myös esille tiedonsaannin tärkeys rippikoulussa, missä voi olla vaikeaa saada tietoa nuorten hyvinvoinnista rippikoulun lyhyen keston takia. Ulkopuolelle jäävät nuoret olisi mahdollista saavuttaa paremmin Digitaalisen Zekki-palvelun avulla, koska se on jatkuvasti saatavilla verkossa. Nuoren voi olla haastavaa kertoa vaikeasta elämäntilanteestaan aina uudestaan uudelle ammattilaiselle, jolloin Zekin vastauksista voi olla apua. Näin myös ammattilaisten on

helpompi saada kokonaisvaltaisempi käsitys nuoren hyvinvoinnista ja elämäntilanteesta. (Paananen, Alanko & Kainulainen, 2021.)

9.3 Ammatillinen kehittyminen sairaanhoitaja-diakonissana

Sairaanhoitaja (AMK), diakoninen hoitotyö -koulutuksesta valmistuttuamme olemme kelvollisia toimimaan laillistettuina sairaanhoitajina ja evankelisluterilaisen kirkon diakonian viranhaltijoina. Opinnäyteprosessi tuki ammatillista kehittämistämme sairaanhoitajana. Saimme opinnäyteprosessin aikana eri lähteitä ja tutkimusaineistoa hyödyntäen tietoa nuorten hyvinvoinnista. Ennen opinnäyteprosessia meillä oli käsitys, että tilastotiedoista voidaan seurata nuorten hyvinvoinnin muutoksia. Opinnäytetyöprosessi auttoi meitä ymmärtämään valtakunnallisen tilastotietojen merkityksen nuorten kokonaisvaltaisessa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Nyt ymmärrämme, että tilastotietoja voidaan hyödyntää hyvinvoinnin seuraamisen lisäksi myös hyvinvoinnin arvioinnissa, jonka avulla voidaan ymmärtää taustoja nuorten hyvinvoinnille.

Meille entuudestaan tuttua oli se, että sosiaali- ja terveystieteiden resurssien puutteiden vuoksi palvelut eivät tavoita nuoria, ja nuoret jäävät ilman omien tarpeidensa mukaisia palveluita. Ymmärryksemme sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän aukoista ja niiden monialaisuudesta vahvistui. Tulevina sairaanhoitajina oivalsimme digitaalisten palveluiden hyödyntämisen mahdollisuudet nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämisessä. Opinnäytetyömme aihe vahvisti pyrkimystämme toimia sairaanhoitajina, ja auttaa haavoittuvassa asemassa olevia nuoria, sekä tukea heidän voimavarojaan, osallisuuttaan ja yhdenvertaisuuttaan.

Opinnäytetyöprosessi vahvisti ammatillista osaamistamme evankelisluterilaisen kirkon diakoniaviranhaltijana. Tuloksista saimme lisätietoa eri tiedonlähteistä, joita voimme hyödyntää nuorten hyvinvointiin liittyvien ilmiöiden kartoittamisessa. Taitomme tukea haavoittuvassa elämäntilanteessa olevia nuoria, ja tunnistaa heidän hätänsä vahvistui. Ennen opinnäytetyöprosessia ymmärsimme, että nuorilla on riski palveluiden väliinpuotoamiselle. Tuotimme nuorten hyvinvointiin

liittyvää tietoa, jonka avulla tahtomme edistää sosiaalista oikeudenmukaisuutta, ja puolustaa ihmisarvoa voimistui. Tulevina kirkon diakonianviranhaltijoina pyrimme tekemään näkyväksi pyhän läsnäolon edistämällä lähimmäisen rakkautta. Rakkaudesta lähimmäiseen haluamme taata nyky-yhteiskunnan nuorille heidän tarvitsemansa avun, ja vahvistaa heidän kokemustaan elämässä pärjäämiseen.

Laadullisen tutkimuksen tekeminen hyödyttää meitä tulevina sairaanhoitaja-diakonisoina tutkitun tiedon hakemisessa ja tiedon jäsentelmissä. Ennen opinnäytetyöprosessia meillä oli heikot valmiudet etsiä tieteellistä tutkimustietoa eri tietokannoista, sillä koimme niiden olevan epäselviä ja monimutkaisia. Opinnäytetyöprosessi lisäsi etsimämme tiedon luotettavuutta, jota voimme hyödyntää tulevaisuudessa työssämme. Meillä on myös paljon lisätietoa siitä, miten voimme hyödyntää moniammatillista osaamista, eri tiedonsaannin lähteitä ja digitaalisia palveluita etsiessämme ratkaisuja nuorten hyvinvoinnin tukemiseen. Opinnäytetyöprosessi antoi meille valmiuksia aineiston keräämiseen ja analysointiin, jota voimme hyödyntää esimerkiksi diakonissan työssä haastattellessamme nuoria seurakunnan toiminnan kehittämisessä.

Opinnäytetyöprosessi paransi parityöskentelytaitojamme. Yhteistyömme opinnäytetyön prosessissa sujui hyvin. Prosessin edetessä pyrimme jakamaan töitä mahdollisimman tasaisesti. Haasteita aiheutti erityisesti aikataulujen yhtenäistäminen eri elämäntilanteiden vuoksi. Opinnäytetyöprosessin aikana olimme yhteydessä työelämän yhteistyökumppanimme kanssa, joka toimii digitaalisen Zekki-palvelun projektipäällikkönä. Pohdimme yhteistyökumppanin kanssa muun muassa sitä, millaiset haastattelukysymykset ja niissä käsiteltävät aiheet hyödyttävät Zekki-palvelun kehitystyötä. Digitaalisen Zekki-palvelun kehittämislle olennaisia asioita opinnäytetyömme tuloksista ovat erityisesti ajantasaisen tiedon puute ja analysoidun tiedon tarve, joihin he pyrkivät vastaamaan kunnissa ja hyvinvointialueilla. Tarkoituksemme on opinnäytetyön julkaisuvaiheessa toimittaa yhteistyökumppanillemme koonti opinnäytetyömme tuloksista sekä haastatelluista anonyymeja sitaatteja, joita he voivat hyödyntää kehittämistyössään.

9.4 Jatkotutkimusaiheet

Nuorille suunnattujen palveluiden kehittämisen tarve on suuri. Opinnäytetyömme tuloksia voitaisiin käytännössä hyödyntää sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämisessä, ja erityisesti terveystietojen alkukartoituksessa esimerkiksi oppilashuollossa tai aikuissosiaalityössä. Tuloksien perusteella tiedon keräämiseen on olemassa useampia eri tapoja, mitä sosiaali- ja terveyspalveluiden ammattilaiset voivat hyödyntää käytännön työssä. Nuoret hyötyisivät palveluista, jotka ovat helposti saatavilla ja palveluiden tarjoama tuki vastaisi nuorten tarpeisiin. Hyvän alkukartoituksen avulla nuorten palvelutarvetta voitaisiin arvioida kokonaisvaltaisemmin, jolloin riski palveluiden väliinpuotoamiselle laskisi.

Ehdotamme jatkotutkimuksen aiheeksi sosiaali- ja terveyspalveluissa työskentelevien ammattilaisten kokemusten kartoittamista, nuorten palvelutarpeen arviointiin liittyen. Tutkimuksessa voitaisiin lisätä tietoa siitä, miten palvelutarpeen arviointi toteutuu tällä hetkellä, ja voisiko Digitaalisen Zekki-palvelun alkukartoitus toimia työvälineenä palvelutarpeen arvioinnissa. Toiseksi jatkotutkimusaiheeksi ehdotamme digitaalisen Zekki-palvelun kokeilua nuorten hyvinvoinnin tiedonkeruun välineenä rippikouluissa tai muissa pienryhmissä sekä yksilötyöskentelyssä. Digitaalisen Zekki-palvelun avulla kirkon nuorisodiakonit ja nuorisohjaajat pysyisivät keräämään laajempaa tietoa nuorten hyvinvoinnista.

LÄHTEET

- Aaltonen, S., & Berg P. (2015). Nuorten ja palveluntarjoajien kohtaamiset. Teoksessa S. Aaltonen, P. Berg & S. Ikäheimo, *Nuoret luukulla. Kolme näkökulmaa syrjäytymiseen ja nuorten asemaan palvelujärjestelmässä* (s. 50). Nuorisotutkimusseura. <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/nuoretluukulla.pdf>
- Alasuutari, P. (1999). *Laadullinen tutkimus*. (3. uud. p). Vastapaino.
- Eriksson, S., & Tuuva-Hongisto, S. (2021). *Nuorisotyön digitaalisatio 2023: "Meidän tulisi osata tarjota nuorille työkaluja maailmaan, jota me emme vielä itse tunne"*. (XAMK tutkii 11). Saatavilla 23.2.2023 <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/261063/URNISBN9789523441927.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
- Eronen, H. (20.12.2021). Suostumus henkilötietojen käsittelyyn vai tutkimukseen osallistumiseen? *Vastuullinen tiede*. Saatavilla 8.3.2022. <https://vastuullinentiede.fi/fi/suostumus-henkilotietojen-kasittelyyn-vai-tutkimukseen-osallistumiseen>
- Espoon kaupunki. (i.a.). *Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022–2025. Lasten, nuorten ja perheiden hyvän arjen vahvistaminen* [Hyvinvointisuunnitelma]. Saatavilla 14.3.2023 <https://static.es-poo.fi/cdn/ff/k1b5wQI9e0ubEjdmZyJCKPSjuKIQatNyHDhZbmKQZI8/1656573492/public/2022-06/Lasten%20ja%20nuorten%20hyvinvointisuunnitelma%202022-2025.pdf>
- Helne, T., & Hirvilampi, T. (2021). *Puristuksissa? Nuoret ja kestävä hyvinvoinnin ehdot*. (Kelan tutkimus). <https://researchportal.tuni.fi/fi/publications/puristuksissa-nuoret-ja-kest%C3%A4v%C3%A4n-hyvinvoinnin-ehdot>
- Helsingin kaupunki. (i.a.). *Nuorten hyvinvointikertomus* [PowerPoint-diat]. Saatavilla 27.1.2023 [PowerPoint-esitys \(hel.fi\)](https://www.hel.fi/PowerPoint-esitys)
- livonen, E. (5.1. 2022). Koronakriisin jälkihoidossa on panostettava lasten ja nuorten hyvinvointiin. *Mannerheimin lastansuojeluliitto*. <https://www.mll.fi/blogi/koronakriisin-jalkihoidossa-on-panostettava-lasten-ja-nuorten-hyvinvointiin/>

- Immonen, A. (24.9.2018). Nuoret ja diakoniatyö. *Diakonia+*. Saatavilla 21.3.2023. [Nuoret ja diakoniatyö - Diakonia+ \(diakoniaplus.fi\)](https://diakonia.fi/nuoret-ja-diakoniatyo)
- Innokylä. (i.a.). *Zekki - miten sulla menee? Digipalvelu nuorten hyvinvoinnin vahvistamiseksi*. Saatavilla 26.1.2023 <https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/zekki-miten-sulla-menee-digipalvelu-nuorten-hyvinvoinnin-vahvistamiseksi>
- Jyväskylän Yliopisto Koppa. (28.10.2021). *Laadullinen tutkimus*. Saatavilla 26.1.2023 <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>
- Karvonen, S., Kestilä, L., & Kauppinen, T.M. (2018). Nuorten kokemukset sosi-aali- ja terveystalvuluista. Teoksessa L. Kestilä, & S. Karvonen (toim.), *Suomalaisten hyvinvointi* (s. 241—242). Terveysten ja hyvinvoinninlaitos. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-256-7>
- Kestilä, L., Karvonen, S., Parikka, S., Seppänen, J., Haapakorva, P., & Sutela, E. (2018). Nuorten hyvinvoinnin erot. Teoksessa L. Kestilä, & S. Karvonen (toim.), *Suomalaisten hyvinvointi* (s. 121—174). Terveysten ja hyvinvoinninlaitos. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-256-7>
- Kestilä, L., Martelin, T., Rahkonen, O., Härkänen, T., & Koskinen, S. (2009). The contribution of childhood circumstances, current circumstances and health behaviour to educational health differences in early adulthood. *BMC Public Health* 2009, 9:164. <https://bmcpublishhealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/1471-2458-9-164>
- Kirkkohallitus. (2012). *Nuoret seurakuntalaisina*. [Kehittämisasiakirja] Saatavilla 27.1.2023. [2bbd7ddc-10c1-8290-d1b1-dd812bfb48ec \(evl.fi\)](https://www.kirkko.fi/asiakirjat/nuoret-seurakuntalaisina)
- Kirkkohallitus. (2016). *Läsnäolon nuorisotyö: Suomen evankelisluterilaisen kirkon erityisnuorisotyön linjaus* [Suositus]. Saatavilla 29.1.2023 [17256481-4ce6-1f49-e58d-4709ca748bd1 \(evl.fi\)](https://www.kirkko.fi/asiakirjat/laesnaolon-nuorisoty-2016)
- Kirkkonuorisotyöntekijöiden liitto. (i.a.). *Erytisnuorisotyön ohjaajan viran sisältö ja tehtävien vaativuus* [Asiakirja]. Saatavilla 29.1.2023 <https://www.knt.fi/@Bin/26570/Erytisnuorisoty%C3%B6n+asiakirja.pdf>
- Kuula-Luumi, A. (i.a.). *Tutkimuslupa, suostumus, informointi ja tietosuoja*. Tietotarkisto. Saatavilla 26.1.2023

- <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/tutkimus-etiikka/tutkimuslupa-suostumus-informointi-ja-tietosuoja/>
- KvaliMOTV. (i.a.). *Strukturoitu ja puolistrukturoitu haastattelu*. Saatavilla 27.2.2023 https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_3_3.html
- L 1054/1993. Kirkkolaki. 26.11.1993/1054. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931054#O1L4P1>
- L 1285/2016. Nuorisolaki. 21.12.2016/1285. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161285#L3P8>
- L 612/2021. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä. 29.6.2021/612. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210612>
- Launonen, P. (2007). Kirkon nuorisotyö. Hengellisen, pedagogisen ja sosiaalisen kolmiyhteys. Teoksessa T. Hoikkala & A. Sell (toim.), *Nuorisotyötä on tehtävä: Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet*. [Helsinki]: Nuorisotutkimusseura: Nuorisotutkimusverkosto [jakaja]. <https://www.ellibslibrary.com/book/978-952-5464-31-3>
- Näpärrä, L. (12.4.2017). Haastattelun lajityypit. *Spoken*. Saatavilla 26.1.2023 <https://spoken.fi/author/liisa/page/2/>
- Paananen, R., Alanko, R., & Kainulainen S. (27.5.2021). Digitaalinen Zekki-palvelu yhdistää nuorten tarpeet ja tarjolla olevan tuen. *Kasvun tutki*. <https://kasvuntuki.fi/aikakausslehti/julkaisut/kasvun-tuki-aikakausslehti-12021/paananen/>
- Pelastakaa lapset. (i.a.). *Nuorten ajatuksia palveluista*. Saatavilla 23.3.2023 <https://www.pelastakaaalapsset.fi/digisosaalilyo/nuorten-ajatuksia-palveluista/>
- Pensola, T-H., & Martikainen P. (2003). Effect of living conditions in the parental home and youth paths on the social class differences in mortality among women. *Scand J Public Health* 2003; 31: 428–438. <https://web.p.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=fb0144e4-875b-4ba0-8989-76ef20603f83%40redis>
- Saaranen-Kauppinen, A., & Puusniekka, A. (2006). 7.2.2 Koodaus. *KvaliMOTV*. Saatavilla 26.1.2023 https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_2_2.html

- Saaranen-Kauppinen, A., & Puusniekka, A. (2006). 7.3.5 Tyypittely. *Kvali-MOTV*. Saatavilla 26.1.2023 https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_5.html
- Saarelainen, N., Saarinen, M., & Jahnukainen, M. (2022). Lukiolaisten hyvinvoinnin ulottuvuudet ja oppimisen tuki: nuorten näkökulma. Teoksessa P. Kaitala, & S. Uusinoka (toim.), *Eriyisen hyvä tuki ja ohjaus – oppijan oikeus, opettajan taito*. (s. 30). (HAMKin e-julkaisuja 2/2022). Hämeen ammattikorkeakoulu. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/343703/HAMK_julkaisu_eriyisen_hyva_tuki_ja_ohjaus_oppijan_oikeus_opettajan_taito.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Sosiaali- ja terveysministeriö (2010). *Lapset ja nuoret terveiksi ja hyvinvoiviksi: Lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin neuvottelukunnan toimintapöytä-ehdotukset*. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja. Saatavilla 23.2.2023 <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/71656/URN%3ANBN%3Afi-fe201504225477.pdf?sequence=1>
- Sosiaali- ja terveysministeriö. (i.a.). *Terveyden edistäminen kunnissa ja hyvinvointialueilla*. Saatavilla 26.1.2023 [Terveyden edistäminen kunnissa - Sosiaali- ja terveysministeriö \(stm.fi\)](https://stm.fi/terveyden-edistaminen-kunnissa-ja-hyvinvointialueilla)
- Suomen ev.lut. Kirkko. (2020). *Kasvatuksen erityiskoulutus (KEK) 25 op.* [Koulutuskuvaus] Saatavilla 29.1.2023 <https://evl.fi/documents/1327140/38206979/KEK+erityiskoulutuksen+koulutuskuvaus+2020.pdf/03ba20eb-0dfb-bc34-af69-e588c6e77bc0>
- Syväjärvi, A., & Leinonen, J. (2020). *Strategiatyöllä hyvinvointia? Strategiakäytäntöjen kehittyneisyys kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä*. Hallinnon tutkimus 1/2020. Saatavilla 22.2.2023. [Strategiatyöllä hyvinvointia? - pdf \(journal.fi\)](https://journal.fi/strategiatyolla-hyvinvointia-pdf)
- Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. (i.a.-b). Hyvinvointikoordinaattori kunnassa. Saatavilla 27.1.2023 <https://thl.fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/hyvinvointikoordinaattori-kunnassa>

- Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. (i.a.-c). Kouluterveyskysely. Saatavilla 28.1.2023 <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely>
- Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. (i.a.-d). Kouluterveyskyselyn tulokset. Saatavilla 28.1.2023 <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely/kouluterveyskyselyn-tulokset>
- Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. (i.a.-a). *Kunnan hyvinvointikertomus*. Saatavilla 27.1.2023 <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/kunnan-hyvinvointikertomus>
- Tietoarkisto. (i.a.-a). *Haastattelut*. Saatavilla 27.2.2023 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/laadullisen-tutkimuksen-aineistot/haastattelut/>
- Tietoarkisto. (i.a.-b). *Kvalitatiivisen datan käsittely*. 201 Saatavilla 26.1.2023 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/aineistonhallinta/kvalitatiivisen-datan-kasittely/>
- Tietoarkisto. (i.a.-c). *Teemoittelu*. Saatavilla 26.1.2023 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/teemoittelu/>
- Valtioneuvosto (2019). *Edellytykset kasvuun, oppimiseen ja osallisuuteen kaikille: Tutkijoiden havaintoja ja suosituksia lasten ja nuorten monipuolisen kehityksen, terveyden ja vaikuttamisen mahdollisuuksien edistämiseksi*. [Sarjajulkaisuja]. Valtioneuvoston julkaisuja. Saatavilla 26.1.2023 https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161440/VN_2019_7_Edellytykset_kasvuun_oppimiseen_ja_osallisuuteen_kaikille.pdf?sequence=4&isAllowed=y
- Vuori, J. (i.a.). Tutkimusetiikka ihmistieteissä. *Tietoarkisto*. Saatavilla 26.1.2023. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/tutkimusetiikka/tutki-musetiikka-ihmistieteissa/>
- Zekki.fi. (i.a.). *Zekki ammattilaisille*. Saatavilla 26.1.2023 <https://www.zekki.fi/ammattilaisille/>

LIITE 1 Saatekirje

Hyvä hyvinvointikoordinaattori/nuorisodiakoni!

Kutsumme teidät haastatteluun, jonka tarkoituksena on kerätä tietoa teidän tämänhetkistä tiedonsaannistanne nuorten hyvinvoinnista, teidän systemaattisia tiedonkeruutapojanne ja Zekki-testin mahdollisuuksista palvella teidän työtänne. Haastattelu tehdään Microsoft Teamsin välityksellä. Haastattelun arvioitu kesto on noin 1 tunti.

Teemme opinnäytetyön yhteistyössä Diak-hankkeiden ja digitaalisen Zekki-palvelun kanssa. Opinnäytetyömme tilaaja on Diak Hankkeet, joka toteuttaa vuosittain kymmeniä tutkimus- ja kehittämishankkeita sekä on mukana useissa yhteiskunnallisesti merkittävissä hankkeissa.

Vastaaminen on vapaaehtoista ja tapahtuu anonyymisti. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Tutkimusaineisto hävitetään tutkimuksen valmistuttua. Haastatteluun osallistumalla annat suostumuksen käyttää haastatteluaineistoa opinnäytetyössämme.

Opinnäytetyömme on määrä valmistua huhtikuussa 2023. Vastaamme mielellämme, jos teillä herää jotain kysyttävää!

Yhteystietomme: c1901278@student.diak.fi ja c1901358@student.diak.fi

Kiitos jo etukäteen osallistumisesta tutkimukseemme,

Sairaanhoitaja-diakonissaopiskelijat Elina Suhonen ja Heidi Mononen sekä työelämä yhteistyökumppanimme Reija Paananen.

LIITE 2 Suostumuslomake

[Nuorten hyvinvoinnin kartoittaminen kunnissa ja seurakunnissa, tutkimuspainotteinen opinnäytetyö]

[Helsinki, Heidi Mononen ja Elina Suhonen, sairaanhoitajadiakonissa]

Minua on pyydetty osallistumaan yllä mainittuun tutkimukseen, jonka tarkoituksena on kerätä tietoa hyvinvointikoordinaattoreiden ja nuorisodiakonien tämänhetkistä tiedonsaantia nuorten hyvinvoinnista, heidän systemaattisia tiedonkeruutapojaan sekä Zekki-testin mahdollisuuksista palvella heidän työtään.

Tiedän, että tietojani käsitellään luottamuksellisesti eikä niitä luovuteta sivullisille. Ymmärrän, että tähän haastatteluun osallistuminen on vapaaehtoista. Olen selvillä siitä, että minulla on oikeus kieltäytyä haastatteluun osallistumisesta. Voin myöhemmin halutessani myös keskeyttää haastattelun.

Olen lukenut ja ymmärtänyt tämän tiedotteen ja annan suostumukseni haastattelulle. Olen saanut tiedotteesta riittävästi tietoa haastattelusta ja sen yhteydessä suoritettavasta tietojen keräämisestä, käsittelystä ja luovuttamisesta.

Allekirjoituksellani vahvistan osallistumiseni tähän tutkimukseen ja suostun haastateltavaksi:

Haastateltavan allekirjoitus

Päiväys

Haastateltavan nimenselvennys

LIITE 3 Haastattelukysymykset

1. Miten saatte tällä hetkellä tietoa nuorten hyvinvoinnista? Minkälaista tietoa nuorten hyvinvointiin liittyen tarvitsette/käytätte työssänne? Miten ja mistä sitä saatte? Miten sitä käytätte?
2. Miten tämänhetkinen käytettävissä oleva tieto vastaa tarpeisiinne? Onko sitä riittävästi/liikaa? Onko sitä oikeista asioista? Onko se ajantasaista/käyttökelpoista? Saatteko tarpeeksi tarpeellista tietoa?
3. Minkälainen tieto voisi edelleen helpottaa työtänne? Minkälaiselle tiedolle voisi olla tarvetta?
4. Mitä ajatuksia Zekki sinussa herättää? Miten digitaalista Zekki-palvelua voisi hyödyntää työssänne tai kunnassanne ja mitä lisäarvoa se toisi nykyiseen verrattuna?